

DARBININKAS

LV NO. 78

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, GRUODIS - DECEMBER 1, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Nixonas pareikalavo ištirti lietuvio jūrininko išdavimą

Lapkričio 23 tarp New Bedford (Mass.) uostamiesčio ir Martha's Vineyard salos tarp Sovietų ir Amerikos pareigūnų laive vyko pasitarimai kai kuriais žvejybos klausimais. Sovietų derybininkai buvo atvykę su sovietiniu žvejybinio laivo "Sovetskaja Litva", šalia jo "pasiparkino" ir Amerikos pakrančių apsaugos kateris "Vigilant".

Momentą parinkęs, Sovietų laivo radio operatorius lietuvis Simonas Gruzdė pasakė viename Amerikos laivo karininkui apie savo sumanymą prašyti Amerikoje politinio pabėgėlio prieglaudos. Judvieji pasikalbėjimo turinys, ypač karininko atsakymas, nežinomas. Tik žinoma, kad S. Gruzdė neilgus trukus nušoko ant "Vigilant" katerio. Po kelių valandų pasitarimų radio telegramomis tarp laivo ir kranto, dar vienas nežinomi Amerikos pareigūnai nusprendė Gruzdę grąžinti atgal rusams. Ir taip įvyko dvi neturėjusios įvykti labai skaudžios tragedijos: liudydama lietuvių tautai Rusijos daromą didžiulę skriaudą, žūs kankinio mirtimi, jeigu dar nėra žuvs, Amerikos garbingumu pasitikėjus lietuvis Simonas Gruzdė, gis Amerikos pareigūnai, tuo tarpu dar oficialiai nežinomi, nežmoniška neprotingu sprendimu gėdingai sutersė Amerikos vardą.

Amerikos derybininkų grupėje buvo žuvininkystės verslo civilii atstovų. Vienas jų, savo akimis matęs didžiąją Gruzdės išdavimo tragediją, pasistengė apie ją kam pranešti. Žemiau seka jo liudijimas.

Ivykių mačiusio liudijimas

"1970 m. lapkr. 23 d. apie 10:30 val. priešpie grupė U.S. Coast Guard katerio "Vigilant" karininkų ir kitų igulos narių užlipo ant sovietų žvejybos laivo "Sovetskaja Litva" pasitarimams dėl žvejybos taisyklių U.S. vandenys. Jiems esant ant sovietinio laivo, prie vieno iš "Vigilant" karininkų prėjo sovietų laivo radio operatorius, žinomas tik krikšto vardu Simas (kai šis liudijimas buvo rašomas, Simo pavardė dar nebuvo žinoma. Red.), ir pranešė apie savo sumanymą prašyti Amerikoje politinio pabėgėlio prieglaudos, nušokant ant Amerikos katerio "Vigilant". Gal 10 min. praėjus, tas karininkas, sugalvojęs priežastį, sugrįžo atgal ir "Vigilant" laivą ir per radiją apie visą reikalą pranešė Coast Guard būstinei i Bostoną.

Apie 2 val. popiet Simas nušoko ant "Vigilant" laivo, kurį nuo sovietinio laivo skyrė 10-12 pėdų tarpas. Jis atsinešė su savim įvairius dokumentus: informacijas, laiškus, savo žmonos fotografijas ir savo pasą. Jie visi dabar yra Coast Guard pareigūnų rankose. Žinoma, kad jis yra dviejų vaikų tėvas. Jis kalba angliškai, vokiškai, rusiškai, ispaniškai ir lietuviškai, kuri yra jo gimtoji kalba. Su amerikiečiais Simas kalbėjosi angliškai.

Kai rusai patyrė apie jo pabėgimą, tuojau pareikalavo leisti jiems su Simu pasikalbėti. Katerio vadovas kap. Ralph E. Eustis atsiklausė Simo, ar jis nori su jais kalbėtis, ir ta pro-

Laive prie Amerikos krantų rusam buvo leista globos prašiusi Simą Gruzdę kankinti kiek tik jie norėjo

ga užtikrino, kad jis gali pasilikti ant "Vigilant", jeigu tik nori. Nežinia, ar rusų pasikalbėjimas su Simu tikrai įvyko. Bet yra žinoma, kad rusai nebandė jėga sulaukyti amerikiečių jūrininkų įkaitais už Simo sugrąžinimą. Apie 3:30 popiet visi amerikiečiai jau buvo sugrįžę i savo laivą. Simo pabėgimas nepastatė pavojaus vienam amerikiečio gyvybės. Taipgi žinoma, kad rusai susisieki su Sovietų ambasada Washingtone, ir po dviejų valandų atėjo iš Coast Guard būstinės Bostone įsakymas, kad Simas turi būti grąžintas rusams.

Coast Guard būstinės Bostone štabo viršininkas kap. Fletcher W. Brown tvirtina, kad įsakymą davė Rear Admiral W. B. Ellis, First District Commander, Boston. Po to Coast Guard pareigūnai apie tą jo nutarimą pranešė Valstybės Departamentui. "Vigilant" laivo kapitonas Ralph Eustis lietuvi pabėgėliui atidavė rusams pilnomis ašarų akimis ir labai susijaudinęs, bet sakė negalintis kitaip pasielgti, nes privalas vykdyti įsakymą. Bet Simas priešinosi, sakdamas: "Aš neisiu pas juos savo valia, jie tik prievarta gali mane pasiimti". Ant Ameri-

kos laivo buvę du rusų jūrininkai paprašė leidimo atsivežti papildomai dar du rusus. Leidimas buvo duotas. Tada visi keturi pasigrobė Simą ir pradėjo visai mušti. Nors ir visas kruvinas, Simas dar pajėgė iš jų išsiveržti ir kažin kur laive pasislėpė. Kadangi buvo naktis, tai amerikiečiai pamanė, kad Simas nušoko i jūrą, o rusai sugrįžo i savo laivą. Tada kapitonas Eustis patraukė savo laivą toliau nuo sovietiškojo, manydamas, gal dar galėsias Simą išgelbėti.

Deja, rusai tebebuvo ant Amerikos laivo, susirado Simą, surišo jo rankas ir kojas, spardė ir mušė iki sąmonės netekimo. Tada rusai pareikalavo duoti jiems susisiekimo priemonę iki savo laivo nuplaukti. Amerikiečiai nuleido savo gelbėjimosi valtį ir kartu su rusais išvežė Simą apie 11:30 v. naktį. Vežė amerikiečiai tvirtino, kad ir laivelyje rusai Simą spardė ir daužė, privežė prie savo laivo užmetė ant denio ir vėl kankino. Sugrįžę i savo laivą amerikiečiai jau nebuvo tik-

ri, ar Simas begalėjo būti gyvas.

Per visą Simo kankinimo laiką Amerikos laive nė vienas amerikietis, civilis ar laivo igulos narys, nebandė suteikti Simui jokios pagalbos, nors visi aimanavo, kad tai buvo baisus. Iš Coast Guard būstinės buvo įsakymas grąžinti Simą rusam. Ir dar priedo, kap. Eustis išpė jūreivius ir laive buvusius civilius niekam nepasakoti apie tai, kas laive atsitiko. Bet jūreiviai buvo taip giliai sukrėsti, kad labai greit visas Bostonas sužinojo, kas įvyko "Vigilant" laive tarp New Bedford (Mass.) uosto ir Martha's Vineyard salos".

Vaidas iš lietuvių demonstracijų New Yorko Times Square.

Nuotr. V. Maželis

Sulaužyta JAV-bių ir tarptautinė teisė Kapitonas leido rusam kankinti Gruzdę

Iš viso matyti, kad Simo Gruzdės byla tvarkant amerikiečių įstaigose būta ne tik didelės maišaties, bet ir kriminalinio apsilėidimo. Tą elgesį patiesinti nusimanymo stoka būtų nedovanotinas nuolaidžiavimas.

Dabar jau žinoma, kad Amerikos kateris "Vigilant" buvo Amerikos vandenys, ir svarbiausia, kad ant Sovietų laivo buvusiesiems pačiu pavojingiausiu laiku amerikiečiams negrėsė joks pavojus būti sulaukintiems įkaitais siekiant pabėgėlio sugrąžinimo.

Bet pats žiauriausias dalykas įvyko "Vigilant" laive. Kada rusai atėjo Simo atsiimti, jiems buvo leista jį surišti nuo galvos iki kojų, mušti ir kankinti iki sąmonės netekimo, ištrūkusi iš budelių nagų ieškoti po visą laivą ir suradus vėl kankinti. Ir dar daugiau — duotas laivas jį be sąmonės esantį nuvežti ant sovietiško laivo.

Neabejotina, kad "Vigilant" kapitonas turėjo vykdyti savo viršininkų įsakymą grąžinti Simą Gruzdę rusams, bet jo pareiga buvo apsaugoti jį nuo rusų kankinimų ant Amerikos laivo. Liudininkai tvirtina, kad rusai įniršė dar su savo au-

ka ką tik norėjo, bet iš tikrųjų kapitono pareiga buvo duoti įsakymą atitinkamam laivo pareigūnui rusus areštuoti už Amerikos teritorijoje padarytą nusikaltimą (Gruzdės fizinis kankinimas). Jeigu kapitonas būtų susivokęs ką daryti, visas reikalas būtų tikriausiai pakrypęs kiton pusen. Tuo atveju būtų turėjusios įsimaistyti kitos institucijos, būtų laimėta laiko reikalui rimčiau ištirti, ir šiandien Simas Gruzdė būtų laisvas žmogus.

Kieno sprendimas?

Oficialiai ikišiol nežinoma, kieno sprendimu padarytas nusikaltimas, bet visi gerai žino, kad Gruzdę grąžinant rusam buvo sulaužyta visa eilė rašytų ir nerašytų tarptautinių įstatymų bei papročių. Laivo kapitonas dar sulaužė ir Amerikos įstatymus, nes leido rusam Amerikos laive kankinti politinio pabėgėlio globos pasiprašiusį asmenį.

VISŲ LIETUVIŲ DĖMESIUI

Praėjusią savaitę rytinėje Amerikos pakrantėje, Amerikos sienų apsaugos laive nelemtu būdu buvo sulaužyta viena iš svarbiųjų žmogaus teisių — prieglaudos teisė politiniams pabėgėliams. Tos teisės sulaužymo auka buvo mūsų tautietis, bandęs ištrūkti iš sovietinės priespaudos. Esam sujau-dinti ne tik dėl to mūsų tautietio, bet ir susirūpinę dėl tarptautinės sutarties užtikrintosios politinių pabėgėlių teisės likimo. To įvykio pritrėnkta ir Amerikos visuomenė. Susidarė Vliko, Lietuvių Bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybių pritiriamas bei remiamas specialus Amerikos

AP žinių agentūra lapkr. 25 d. skelbė, kad sprendimą grąžinti Gruzdę rusams padaręs ne Valstybės departamentas, bet Coast Guard Bostono srities viršininkas adm. Ellis ir jo štabo viršininkas kapitonas Brown.

Mes pranešėme apie įvykį Valstybės departamentui, bet negavome atsakymo, — sakęs kap. Brown. — Paskutinį sprendimą darant dėl pabėgėlio grąžinimo buvo atsižvelgta į komplikotas tarptautines diskusijas, kurios ką tik buvo pradėtos dėl gana jautrių žuvininkystės problemų sutvarkymo, — vėl tas pats Brown aiškina AP reporteriui.

Nepaprastai įsiskaudinę dėl bolševikų kankinamam lietuvių tautai kirsto dar vieno skaudaus smūgio JV valdžios autoritetu pasiremiant, mandagiai, bet tvirtai per visus kanalus reikalaujame, kad prez. Nixonas ar kas kitas jo vardu pasakytų visuomenei visą tiesą, apgailestautų padarytą skriaudą, nubaustų kaltininkus ir užtikrintų, kad daugiau tokių nusikaltimų nebūtų daroma.

Piktadaris bandė nužudyti Paulių VI Šiuo metu popiežius yra Australijoje

Ilgą "žmonių žvejų" kelionę i pietryčių Aziją, Polineziją ir Australiją Paulius VI pradėjo iš Romos lapkr. 26.

Lėktuvui aptarnauti pirmą kartą buvo sustota Irano sostinėse aerodrome, kur Pauliaus VI pasveikinti buvo atvykęs pats Irano šachas. Juodu gana ilgai kalbėjosi be liudininkų. Lapkr. 27 sustojo R. Pakistane ciklono aukoms užuojautos pareikšti ir ta proga paragino pa-

saulio katalikus būti dosniais tiems, kurie viską prarado. Kitą rytą nusileido Filipinų sostinėse aerodrome, kur jį iškilmingo sutikimo metu bandė peiliu-durklu nužudyti kažin koks pamišėlis ar kokios dar neišaiškintos fanatikų grupės narys.

Salia popiežiaus pasikėsini-

mo metu stovėjo ir Filipinų prez. Marcos. Nuo nelaimės visus apsaugojo stambus vytras, Sarawako vyskupas, kurs metėsi pirmas ant pasikėsintojo ir nubloškė jį i sargybinių eiles.

Pasikėsintojas esąs 35 metų bolivietis, dailininkas surrealis-

tas B. Mendoza Amor, i Manilą atvykęs prieš dvi savaites. Kad galėtų lengviau savo nedorą darbą padaryti, buvo apsirovilkęs kunigiškais drabužiais, o žudymo įrankį peilį paslėpęs gražioje dėžėje su ant viršaus privirtintu krucifiksu.

Maniloje popiežius išbuvo tris dienas. Svarbiausias jo čia buvimo tikslas buvo Azijos vyskupų konferencija ir didelio būrio iš visų Azijos kraštų kunigų pašventinimas. Iš čia jis pasakė ir svarų žodį Azijai. Jame nusakyta Bažnyčios misiją tame regione trumpai galima taip išreikšti: Liudyti Kristų tarneaujant žmogui. Už tokią krikščionybę Paulių VI yra labai pamilęs budistas U Thant, J. Tautų generalinis sekretorius.

Iš Filipinų per Samoa salas nukeliuota i Sydney Australijoje i kur gruodžio 3 pasuks i Indonezijos sostinę Jakartą.

Išvykdamas iš anksto skelbė, kad keliaus ne kokių nors politinių tikslų siekdamas, bet kaip vyskupas, ganytojas, misionierius ir "žmonių žvejas". Visa jo kėlionė yra to tikslorūškinimas įvairiausių pavidalais.

Popiežius Australijoje

laužymą, ir rekomenduoti priemones, kad toks gėdingas įvykis nepasikartotų.

Sis komitetas yra trumpalaikis, vien šiam reikalui suorganizuotas. Akcijos komitetas remia visų organizacijų ir asmenų pastangas šiame reikale. Atskirose vietovėse komitetai, kurie norėtų susisiekti su šiuo komitetu, koordinuoti veiklą ir pasikeisti informacijomis, prašomi kreiptis i Akcijos komiteto pirmininką Romą Kežį, 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379. Tel. (212) 894-1288.

VLIKAS UŽ S. GRUZDĖS LAISVĘ

Vliko valdyba, savo posėdy lapkričio 24 apsvačiusi lapkričio 23 d. įvykį, nutarė tuoj pasiųsti telegramą JAV prezidentui Nixonui.

Vliko valdyba kreipėsi i Lietuvos atstovą Washingtonė J. Kajecką, jo prašydamą atlikti atitinkamus žygius valstybės departamente.

Telefonu Vliko pirmininkas susisiekė su nauju Alto pirm. dr. K. Bobeliu — jis savo ruožtu patikino, jog Altas imsis visų galimų žygių įvykiui išaiškinti.

JAV prezidentui Nixonui Vliko valdyba pasiuntė tokio turinio telegramą:

"Mes šiandien patyrėme apie labai svarbų klausimą — jis

liečia lietuvių jūrininką, vakar prašiusį politinės globos. Politinė glosa JAV istaigų jam buvo atsakyta ir jis buvo grąžintas sovietam. Šis nelaimingas incidentas įvyko ties Mass. valstijos pakraščiais ir liečia JAV pakraščiu apsaugos laivą Vigilant.

Sis amerikiečių istaigų veiksmas teikia žiaurų smūgį ne tik Amerikos lietuviams, bet ir visiem laisvę gerbiančiam žmoniems čia ir užsieny. Sis veiksmas sukrečia mūsų pasitikėjimą JAV, kaip laisvės saugotoja.

Mes prašome jūsų, pone prezidentė, kuo skubiausiai pavesiti atitinkamom istaigom ištirti šį žiaurų sprendimą". (Elta)

IŠDUOTAS SIMONAS GRUZDĖ IŠŠAUKĖ LIETUVIŲ PROTESTĄ

JAV išdavikiškas veiksmas, lapkričio 23 grąžinant rusam iš jų komunistinio teroro iššokusį jūrininką Simoną Gruzdę, iššaukė laisvųjų lietuvių ir kitų tautų pasipiktinimą. Lapkričio 27 ir 28 buvo suruotos protesto demonstracijos Clevelande, Philadelphijoje, Chicagoje, Bostone ir New Yorke.

New Yorke skubiai buvo suorganizuotas ad hoc veiklos komitetas demonstracijom rengti. Komiteto iniciatorius ir vadovas — Romas Kežys. Jam daug talkino Antanas Mažeika ir kiti vietos lietuviai veikėjai. Kadangi abi vietinės lietuviškos radio programos ir vietiniai lietuviški laikraščiai apie demonstraciją nebegalėjo spėti iš anksto painformuoti, demonstracijos dalyvius tekų telkti per telefoną.

Protesto demonstracija įvyko judriausioje New Yorke širdy — Times Square centrinėje

aikštelėje. Čia lapkričio 28, šeštadienį, vidudienį susirinko iki 500 dalyvių. Daugumą sudarė lietuviai. Dalyvavo ir latviai, estai, ukrainiečiai, lenkai, vengrų grupelės. Buvo nešama virš 200 plakatų su įvairiausiais šūkiais: "Rusai ir JAV pasieniečiai nužudė drąsų lietuvių jūrininką", "JAV laisvės troškima išmainė i žuvi", "Pašalinti admirolą W. B. Ellis, žmogiškų teisių išdaviką!", "Laisvės viltis nužudyta ant JAV pakraščiu laivo" ir pan. Keturių jaunuolių nešamas karstas buvo papuostas užrašu: "Žmogiškosios teisės yra mirusios ir palaidotos". Taip pat buvo nešamos JAV, Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Didžiulis gražus šuo irgi nešė plakatą: "Šunes Amerikoje geriau gyvena negu žmonės Lietuvoje".

Po kiek laiko demonstracijos vadovas Romas Kežys dalyvių sukvietė susiburti ir po įžanginės kalbos pakvietė lietuvių kun. F. Ruggles iš Sv. Mato parapijos, Ridgewood, N.Y., sukalbėti invokaciją. Kalbėjo International Rescue organizacijos atstovas Charles Sternberg, lenkų atstovas Henry Landowsky, latvių — Uldis Grava, estų — Heino Ainso, vengrų — Albert Ibos ir pagaliau Antanas Mažeika. Buvo taip pat pranešta, kad Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis gavo iš valstybės departamentu pilną Simo vardą ir pavardę. Sugrąžintas jūreivis vadinosi Simonas Gruzdė.

Kalbėtojai, išskeldami tragišką lietuvių jūrininko likimą, reikšė solidarumą lietuviams ir smerkė JAV pareigūnų elgesį, sulaužiusį tarptautinės Genevos konferencijos 33 straipsnį, kuriame garantuojama pabėgėlių apsauga. Nedvejotinai buvo reikalaujama praveisti įvykio ištyrimą ir nuteisti kaltuosius. Jei neužteks federalinio teismo, bus kreipiamasi i tarptautinį teismą. Vieningai priimta rezoliucija. Praeiviam išdalinta keli tūkstančiai lapų su įvykio tikslu aprašymu.

Demonstraciją stebėjo ne vien New Yorke gyventojai ir turistai, bet filmavo TV 2, 5, 7 ir 11 kanalų reporteriai. Vinsą eiga užrašinėjo radio ir televizijos stočių korespondentai. Romas Kežys ir Antanas Mažeika nuolat buvo apgulti New Yorke reporterių. Tą pat dieną 6:30, 10 ir 11 val. vak. beveik visos televizijos stotys ir eilė radio stočių žinių metu pakartojė paties įvykio apibūdinimą ir lietuvių demonstraciją. Lapkričio 29 New York Times pirmam puslapyje pradėjo straipsnį ir nukėlė i 84 psl., skirdamas daug vietos nuotraukom, žemėlapiam ir aprašymam. Niekad dar N. Y. Times nebuvo pasakyres tiek neapmokamos vietos lietuviškam reikalui. Sunday News irgi perdavė žinias apie JAV išdavikišką įvykį ir lietuvių demonstraciją.

Lietuvių kunigų mažiausiai turi New Jersey

Kun. K. Zemačio paruoštoje brošiūroje "Lietuviai kunigai 1966 jaunimo metais" yra surašytos žinios apie lietuviškas parapijas, lietuvių kunigus Amerikoje ir kitur.

PARAPIJOS: jų yra 16 valstijų. Parapijos, kurios "The Official Catholic Directory 1966" pažymėtos kaip "Lithuanian", yra 96. Tai "minimum". Kunigų Vieniybės ir kitais šaltiniais remdamasis, autorius pakelia iki 118. Tai parapijų "maximum".

Daugiausia lietuviškų parapijų buvo ir tebėra Pensilvanijoje 37:39 (minimum ir maximum). Didžiausias čia telkinys Scrantono vyskupijoje — 15:15, Allentown vysk. — 12:12, Pittsburgho — 4:5, Philadelphia — 4:4.

Toliau eina Illinois valstija su 12:20 parapijų. Čia didžiausias telkinys yra Chicagoje — 10:13.

Trečioje eilėje New Yorko valstija su 11:12 parapijų. Čia centras yra Brooklyno vyskupija su 3:4 parapijom ir Albany su 3:3.

Ketvirtoji — Massachusetts su 7:10 parapijų. Centras Bostono vyskupija su 6:6 parapijom ir Worcester 3, Springfield.

Penktą — New Jersey su 7:7 parapijom. Centras Newark vyskupija 5:5.

Šeštoji — Connecticut su 5:6 parapijom. Centras Hartfordo vyskupija, kurioje yra 5:5 parapijos.

Septintoji — Ohio — 4:5 parapijos (Cleveland 2 ir po vieną Cincinnati bei Youngstown).

Aštuntoji — Wisconsin valstija su 4:4. Centras Milwaukee vyskupija, kurioje yra visos 4 parapijos.

Devintoji — Michigan su 3:5 parapijom (Detroit 2:3 ir G. Rapids 1:2).

Toliau eina Indiana su 2 parapijom—abidvi Gary vyskupijoje. Po vieną parapiją yra dar šiose valstijose: New Hampshire (Manchester), Rhode Island (Providence), Iowa (Sioux City), Missouri (St. Louis), Ma-

Kiek Amerikoje yra lietuvių kunigų, lietuviškų parapijų?

ryland (Baltimore 1:2), California (Los Angeles).

Taigi lietuviškų parapijų yra 16 valstijų.

KUNIGAI: jų yra 612, bet lietuviškose parapijose tik 225.

Lietuvių kunigų visame pasaulyje autorius nurodo bendrą skaičių 1663. Iš jų Lietuvoje 863, J. Valstybės 612, Pietų Amerikoje 57 (Brazilija 20, Argentina 15, Kolumbija 8, Urugvajus 5, Peru 3, Chile, Costa Rica, Venecuela po vieną), Azijoje 12, Australijoje 8, Afrikoje 2, Kanadoje 30. Europoje už Lietuvos ribų: Italijoje 32, Vokietijoje 22, Anglijoje 7,

Sveicarijoje 4, Austrijoje 2, Belgijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Vatikane po vieną. Sešiu gyvenamųjų vietų nežinoma.

J. Valstybės daugiausia lietuvių kunigų yra Illinois — 144. Jų centras, suprantama, Chicago — 108. Pensilvanijoje 91, New Yorko valstijoje 80, Mass. 44, Conn. 41, Mich. 28, N. Jersey 20, Wisc. 19, Calif. 17, Maine 17, Fla. 13, Ohio 13, Maryland 12, Texas 9, N. Mexico 8, Indiana 7, Missouri 6, R. Island 5, N. Hampshire 4, Montana, Nebraska, W. Virginia po 3, Arizona, Colorado, D. o. Columbia, Iowa, Kansas, Lou-

isiana, Mississippi, Oregon po 2, Alabama, Georgia, Minnesota, N. Carolina, Washington po vieną.

Pagal kun. K. Zemačio statistiką lietuviškose parapijose dirba 225 kunigai lietuviai iš jų bendro skaičiaus 612. Jie dirba 113 parapijų, o penkiose lietuviškose parapijose nėra nė po vieną lietuvių kunigą.

Illinois iš 144 lietuvių kunigų lietuviškose parapijose yra 55, Pensilvanijoje iš 91 liet. parapijose 55, New Yorko parapijose iš 80 — 25, Mass. iš 44 — 21, N. Jersey 15, Mich. 8, Wisc.

Protesto demonstracijoje New York Times Square lapkričio 28 d. dėsimo susilaukė p. Klivėčienės šuo su užrašu "Dogs in USA Live Better than People in Lithuania". Nuotr. V. Maželis

STALINAS, CHRUSČIOVAS, BREŽNEVAS IR — CARAS

Rusijos carų okupuotoje Lietuvoje mokyklose dėstomoji kalba buvo įvesta rusų. Lietuvių kalbos pamokos galėjo būti kai kuriose gimnazijose.

Po aštrios kovos prieš užmacias priversti mokinius kalbėti maldą rusiškai gimnazijose religijos pamokos galėjo būti ir lietuviškai.

Stalinas, okupavęs Lietuvą, atnešė kitokią tvarką: vadina mose respublikose oficiali turėjo būti respublikinė kalba. Ir Lietuvoje pvz. teismų sprendimai turėjo būti rašomi lietuviškai. O mokyklose dėstomoji kalba turėjo būti respublikinė. Net jeigu mokyklos buvo rusų, tai jose turėjo būti lietuvių kalbos pamokos. Atgabenti rusai turėjo išmokyti lietuviškai.

Chrusčiovas 1958 pakeitė Stalino pažiūrą į mokyklų kalbą. Jis nusprendė, kad jau atėjus laikas lietuvių kalbą pakeisti rusų kalba. Esą tėvai gali patys nutarti, kuri kalba jų vaikams turi būti dėstomoji mokyklos kalba: respublikinė ar rusų. Ir rezultatas: rusų kalba oficialiose įstaigose vis labiau ėmė išstumti lietuvių kalbą.

Brežnevas šiemet rugsėjo 8 išleista "Vidurinės bendrosios lavinimo mokyklos statute" sustiprino ir detalizavo kaip turi būti vykdoma tai, ką Chrusčiovas išreiškė kaip "patarimą".

Pagal tą "statutą":

1. Visom Sovietų Sąjungos mokyklom veikia bendra tvarka. Atskirom respublikom paliekama tik tokia teisė nustatyti savaip kaip "keliamieji egzaminai", "mokinių taisyklės".

2. Dėl kalbos: "Mokiniams suteikiama galimybė mokytis gimtąja kalba". Nuo ko ta galimybė priklauso? "Tėvai arba globėjai turi teisę savo nuožiūra parinkti vaikams mokyklą, kurioje būtų mokoma jų pageidaujama kalba."

Nuo Stalino tai skiriasi tuo, kad Stalinas privalomą kalbą paliko respublikinei, o Chrusčiovas ir Brežnevas mokyklinę kalbą padarė priklausomą tariai mai nuo tėvų ir globėjų. Čia atidaromi vartai pirmiausia propagandai, o paskui ir spaudimui, kad tėvai parinktu vaikams mokyklą, kurioje dėstomoji yra rusų kalba. Bus pavyrta propaganda ir sudarytos praktinės sąlygos, kad tik su rusų dėstomoja kalba vaikai galės prasimušti į "pasaulį".

Siuo rafinuotu keliu siekiama grąžinti Lietuvos mokyklą į carų laikus su rusų kalbos vyrvimu ir jaunimo pagreitintu rusinimu.

3. Visom mokyklom "statutas" skiria vieną iš pagrindinių uždavinių — "formuoti jaunosios kartos marksistinę lenininę pasaulėžiūrą, ugdyti tarybinio patriotizmo jausmą — meilę Tėvynei, savo liaudžiai, Tarybų Sąjungos Komunistų partijai..." Mokykla "auklėja mokinius pagal komunizmo statytojo moralinio kodekso reikalavimus". Ir, žinoma, tas "komunizmo kodeksas", sakoma statute, "nesuderinamas su bet kokia religine įtaka".

Siuo "statutu" Brežnevo politika eina toliau už carų politiką. Brežnevas nepripažįsta laisvės mokykloje jokiai religinei įtakai, išskyrus vieną — komunistinės religijos įtaką. Taip toli nėjo caras — nors siekė mokiniams įskiepyti pravoslavų religijos įtaką, bet ne taip brutaliai, palikdamas laisvės ir kitai religijai — katalikų religijai. Caro režimas mokykloje palaipsniui švelnėjo, komunistinis — palaipsniui griežtėjo. Brežnevo "statutas" — sakoma Tiesoje — veikia nuo šių metų. Vadinas nuo šių metų spaudiamas Lietuvos mokyklose mokinius rusinti ir komunistinti sustiprinamas.

7, Ohio 5, Indiana 4, Maryland 4, Calif. ir Missouri po 3, N. Hampshire 2, Iowa, R. Island po vieną.

Siuos skaičius siek tiek pakeistų parapijų naudai vienuolių kunigų dalyvavimas pastoriatoje, nors jie tiesiogiai ir nepriklauso prie parapijų.

KO ČIA TRŪKSTA: racionali pasiskirstymo, prieauglio, savos hierarchijos

Statistikos autorius išvadų nepadarė. Bet išvadose savaime prašosi iš jo pateikti skaičių.

Pirmiausia, jei lietuvių kunigai būtų proporcingai pasiskirstę parapijose tikintiesiems aptarnauti, tai pagal autoriaus apskaitymą vienam lietuviui kunigui tektų 1718. Prie šio skaičiaus artėja Connecticut, New Yorkas, Illinois. Bet ne visur taip.

Skurdžiausias atrodo New Jersey valstijos lietuvių dvynis aptarnavimas — trūksta čia lietuvių kunigų. New Jersey valstijoje lietuvių yra tik du kartu mažiau nei New Yorko, bet lietuvių kunigų skaičius 4 kartus mažesnis; New Jersey lietuvių skaičius beveik toks pat kaip Connecticut, o kunigų du kartu mažiau. Trentone, N. J., lietuvių yra 6233:15,427, bet nėra ne tik parapijos, bet nė vieno lietuvių kunigo. Panašiai, sakysim, Lansing, Mich., yra 1920:5373 lietuvių ir nė vieno lietuvių kunigo. Tuo tarpu tokiaime Norwich, Conn., yra 1832:5164 lietuvių, o lietuvių kunigų 18, Miami, Fla., lietuvių yra 4049:8487, o kunigų 11, Taigi trūksta racionalių kunigų pasiskirstymo.

Antra, trūksta prieauglio. Kun. K. Zemačio statistika rodo daugelį vietų, kur lietuvių yra, o lietuvių kunigų nėra. Palygina lietuvių kunigų prieauglį — kiekrius bei vienuolių prieauglį su Amerikos tokiu pat prieaugliu ir sako: "Pagal JAV katalikų proporciją — 800 kunigų atitektų apie 150 (165) brolių ir apie 2400 (2440) lietuvių seselių". O iš tikrųjų jų yra: brolių 33, seselių 909, kandidatų 112.

Palygina lietuvių kunigų prieauglį — seminaristus su JAV ukrainiečiais, pateikdamas tokią statistiką: jeigu būtume lygūs ukrainiečiams — tokių studentų būtų buvę 353 už Lietuvos ribų. Kiek gi buvo iš tikrųjų? Oficialios žinios: 24 Lietuvoje; 10 čia... Tokia statistika tais 1966 jaunimo metais...

Trečia, skirtumas tarp lietuvių ir ukrainiečių dar ir tas, kad jie turi išvystę savo bažnytinę hierarchiją, kuri tvarko — administruoja ir organizuoja bažnytinius reikalus. Lietuviai jos neturi. (Dėl to jos ir prašė peticijoje šventajam Tėvui "Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę komitetas"). Kun. Zemačio statistika, kaip ir daugelis statistikų, gali turėti trūkumų. Juo labiau, kad tai statistika 1966 metų; padėtis per tuos ketveris metus galėjo žymiai pasikeisti — pasikeisti vargiai ir gerąją pusę, kaip rodo lietuvių bendrojo židinio Pensilvanijos lietuviškų parapijų čia vienos čia kitos gesimas. Bet ši statistika yra vertinga tuo, kad nurodo bent apytikriai konkrečias vietas, kurios yra labiausiai pagalbos reikalingos.

Gal būtų, turėdamas prieš akis šią pagalbos reikalingą padėtį, paskutinis Kunigų Vieniybės seimas ir ėmėsi iniciatyvos svarstyti, kaip lietuviams kunigais galėtų būti aprūpinę parapijos, kurios lietuvių kunigų trūksta; kaip suorganizuoti pastoracines misijas tiems lietuviams, kurie savo gyvenamąją vietą yra mažą mažumą; kaip kurti naujas parapijas tose vietose, kur iš naujo susitelkia lietuvių gyventi.

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai, Prancūzijoje kuo interesuotais ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 87-26 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. ŠALINSKAS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vieništelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-9522

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; V17-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami poladotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziunas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5838.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ, Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, V19-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8318. Vilmonės medžiagos juų, artemiesiems—importuotos ir vietinės Vilmonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknėlėms. Taip pat šilkėnės, maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilmonės skaros ir salikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus Europai. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Direktoriaus dr. Jokubas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 99.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radioj. stoti. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žibūrys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1283, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI-FM 65.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų ir lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubas valdybos pir. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višins, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-10 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubas valdybos pir. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone —

LITUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454-9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

NEW YORK

CHICAGO

LITAS

INVESTING CO. INC.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indelių formoje. Už indelius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

Litas Investing Co., Inc.

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. 212-441-6799

2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Tel. 312-476-2242

Lapkričio 28 New Yorko judriausioje aikštėje — Times Square buvo surengtos protesto demonstracijos. Kalba Charles Sternberg, International Rescue Committee pirmininkas. Toliau į d. — J. Klivėčka, K. Miklas, A. Kezėnė, A. Vakselis. Nuotr. V. Maželis

DARBININKAS

Editorial Office GL 5-7281
THE WORKERBusiness Office GL 2-2923
by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisydo nuoširdžiai. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Turkija neišdavė — išdavė Amerika

Lietuvio jūrininko Simo Gruzdės sprukimas nuo sovietinio laivo į Amerikos laivą yra panašus į balandžio sprukimą į artojo glėbį. Balandis rado artojo globą. Tuo tarpu Amerikos laivas pakvietė vana-
gą balandžio pasigrobtį.

Tos pačios dienos laikraštis buvo paskelbtos dvi žinios. Viena — kaip Turkijos teismas pripažino lietuvių Brazilskus neišduotinus Sovietam. Antra — kaip Amerikos laivas, valstybės departamento pritarimu, be jokio teismo lietuvių Simą Gruzdę išdavė.

Mažoji Turkija laikėsi principo — tarptautinės teisės ir savo valstybinės teisės, atspirdama grąsinimui. Didžioji Amerika pasuko į žmoniškumo tradicijas ir Ženevos konvencijos laisvės kelią, neatspirdama biznio pagundai.

Demonstracijoje šeštadienį nešamas karstas turėjo įrašą: "Žmogaus teisės mirė ir palaidotos". Tai reiškė, kad Amerikos vyriausybė ėmė laidoti pasąliui žinomą ir praktikuojamą Amerikos tradiciją — teikti globą visiem laisvės siekiantiems.

Bet kuris amerikietis, gerbiantis Amerikos tradicijas, negali nesijaudinti, kad Amerikos vyriausybės institucijos iškrypo iš lig šiol praktikuoto galestingojo samariečio kelio į bizoniančio judo sunkelį.

Ir tai įvyko prezidentui R. Nixonui valdant Ameriką. Tai pirmas kartas po 25 metų nuo to neužmirštamų laikų, kada gen. Eisenhoweris išdavė ne tik gen. Vlasovo armiją, bet ir tūkstančius civilių ukrainiečių, gudų, rusų ir bolševikų rankas.

Valstybės departamento, pakrančių apsaugos bei laivo pareigūnai žinojo, kad daro nusikalstamą darbą, nes stengėsi ji

nuslėpti. Kai betgi jis iškilo aikštėn, jie mėgino rankas nusiplauti: departamentas melu dangstėsi, kad jis patyręs post factum; laivo vadovybė teisinosi tevykdžiūsi įsakymą.

Niurnbergo teisme teisiamieji taip pat aiškinosi tevykdę įsakymus. Teismas betgi neatleido jų nuo atsakomybės, išaiškindamas, kad įsakymas, kuris nusi-
kalsta žmoniškumui, yra neteisėtas ir jo vykdymas yra nusikaltimas.

Amerikos laivo viršininkas ne tik leido sovietam ateiti į Amerikos laivą, bet leido sumušti ieškojusį Amerikos laive laisvės ir davė dar veltį jam nugabenti į Sovietų laivą. Tai aktyvus dalyvavimas nusikaltime.

O laivo igula? Ji į visą tą barbarišką žmogaus daužymą, spardymą žiūrėjo pasyviai ir į jo pagalbos šauksmą neatšilė. Čia pasikartojosi vienas iš įvykių, apie kuriuos skaitome spaudoje: į plėšiko žmogžudžio užpultos aukos šauksmą kaimynai nesiteikia net policijos pakviesti.

Jūrininko Simo Gruzdės išdavimas yra dvigubas Sovietų laimėjimas. Gruzdę, bėgusį laisvėn, sugrąžino į MVD tardymų kameras, prieš pasmerkdam mirti. Dar didesnis laimėjimas, kad pakirto laisvojo ir parvergto pasaulio tikėjimą, jog Amerika yra žmogaus teisių sargyboje.

Jei Turkijos vyriausybė susilaukė tūkstančių telegramų su prašymais ir padėkom, tai šiuo atveju aktyvus reikalavimas turėtų apsaugoti nuo tylos prezidentą, Kongresą ir pažadinti jų iniciatyvą ištirti įvykį, nubauti kaltininkus, atitaisyti skriaudą ir grąžinti Amerikos įstaigom prarastą garbę, išikimybę tautos tradicijom bei tarptautiniam išpareigojimam.

Prel. Konst. Olšauskas ar Martynas Yčas?

Straipsnyje "Dar viena lietuviška šventė" (Darb. 1970, nr. 55) buvo prisimintas lietuvių studentų korporacijos "Lituanian" minėjimas 1930 Sveicarijos Friburge. Ten J. Gabrys papasakojo epizodą iš lietuvių delegacijos lankymosi Vatikane 1918 m. paprašyti popiežiaus skirti "Pasaulinę lietuvių dieną", bet per lenkų prelatų jai buvę sunku prieiti prie popiežiaus. Paskaičius iki šios vietos, palieka įspūdis, kad delegacija su kun. K. Olšausku taip ir nepamatė popiežiaus, tačiau lietuvių diena buvo paskirta (1917 vasario mėn.). Nenorom pamaniai: gal gi kun. Olšausko protestas ir paveikė?

Istorinei tiesai nuvesti bei papildyti šalia minėtų kun. K. Olšausko pastangų tenka pridėti Martyno Yčo pastangas.

Kun. Olšauskas buvo lenkomanų nemėgstamas ne tik Kaune, bet ir Vatikano "antikamerio", kurio lenkų tada buvo apstu. Ir neneigiu fakto, kad kun. Olšauskas su "Lietuvių dienos" misija buvo priėjęs ligi tos "antikameros", bet tik ne toliau — ne iki kardinolo P. Gaspari, kuris faktiškai valdė Vatikano politiką. Kas kita buvo prieiti Martynui Yčui.

Pirmojo pas. karo metu Rusijos Dūmėje lietuvių atstovu buvo Martynas Yčas, biržietis,

Dėl Lietuvių dienos išgavimo pirmojo pasaul. karo metu ir kaip atsirado Lietuvos Pasiuntinybė prie Vatikano

žinomas tautininkas ir finansininkas. Pastaroji jo savybė padėjo jam karo metu prisigriebti prie caro dukters Tatjanos vardo komiteto karo aukom šelpti, ir jis išgavo pabėgėliams iš Lietuvos gana stambi pinigų sumą — pašalpą, per milijoną rublių. Be to, kai Rusijos Dūma siuntė rinktinį savo komitetą pas Sąjungininkus į Europą, M. Yčas, kaip mokas vokiečių kalbą ir evang. reformatas, pateko komto nariu. Tokiu keliu jis atsirado ir Romoje, kada jau buvo paskelbtos Vatikano pasaulinės dienos Belgijai ir Lenkijai, ir t. t. M. Yčas, niekieno nesu-
čiamas, sumanė išnaudoti Rusijos Dūmos delegato padėtį, kaip pats išsireiškė vėliau, "paklabinti", ar ir Lietuvai diena negalėtų būti paskelbta, kaip daug nukentėjusiai dėl karo eigis ir okupacijos. Jis pastebėjo lenkų prelatų užgožimą Vatikano. Jis siekė pasimatyti su Vatikano valstybės sekretorium, lietuviams nepalankiu kard. P. Gaspari. Monsignorų, atrodo, buvo sumesta: kai toks lietuvis atstovas pasirodys, neduot jam progos vizituoti aukštuosius Vatikano dignitarus...

Šį atsitikimą 1919 m. Paryžiuje papasakojo prof. A. Voldemaras, M. Yčas primygtinai įtaigojęs, kad lietuviams Vatikane būtina turėti savo žmogų, gal tituluotą dvasiškį, nes lenkai visą lietuvišką reikalą gadina. Tam visa lietuvių delegacija pritarė.

Netrukus pro Paryžių į Ameriką vyko du Seinų diec. kunigai aukų parinkti bažnytiniam reikalui: kapitulos kanauninkas dr. Jurgis Narjuskas ir kun. Juozas Laukaitis.

Prof. A. Voldemaras, "ant karštų pėdų" pakalbino kan.

M. Yčas pasakojosi, kai jis nuvykęs vizito Vatikano valst. sekretoriui, vienas jo antikameros tarnautojų pasakė, kad šiuo metu eminencijos nėra.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

Šį atsitikimą 1919 m. Paryžiuje papasakojo prof. A. Voldemaras, M. Yčas primygtinai įtaigojęs, kad lietuviams Vatikane būtina turėti savo žmogų, gal tituluotą dvasiškį, nes lenkai visą lietuvišką reikalą gadina. Tam visa lietuvių delegacija pritarė.

Netrukus pro Paryžių į Ameriką vyko du Seinų diec. kunigai aukų parinkti bažnytiniam reikalui: kapitulos kanauninkas dr. Jurgis Narjuskas ir kun. Juozas Laukaitis.

Prof. A. Voldemaras, "ant karštų pėdų" pakalbino kan.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs, paprašė sekti jį, nes eminencija laukia.

— Ką gi, apsigrižau pasiimt apsiausto; mandagiai paslaugiam pareigūnui už apsiausto palaikymą apsiselkiant išspraudžiau delnan 50 lyrų banknotą... (kunigaikštiki arbatpinigiai!) ir čia pat pajutau, kad tas pareigūnas pradėjo nuvilkinėti mano apsiaustą, atsiprašydamas, kad dar minutę pakvėluosiu ir eminencijos kabineta. Po minutės sugrižęs,

**Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės
už 5.50 dol. su persiuntimu**

MONO, kurios kaštuoja 2 dol. (ne stereo, kurių kaina 4.50 ar 5 dol.)

GRAŽINA BŪGAITĖ

Tokie mokiniai aktyviai dalyvavo atsikuriančios Lietuvos

**Tèv. Leonardas
Andriekus, O.F. M.**

BALTIEČIŲ KARIŲ VETERANŲ KONFERENCIJA

Washingtono spalio 23 įvyko Baltijos tautų lietuvių karių estų — karių veteranų sąjungų išeiviojų atstovų konferencija.

Šioj, galima sakyti, pirmoj baltiečių karių veteranų atstovų konferencijoj lietuvių veteranų sąjungai "Ramovėi" atstovavo S. Dirmantas, K. Dabulevičius, K. Oželis ir E. Vengianskas; latvių "Daugavas Vanagi" — A. Berzins, K. Kuzulis ir A. Kopans; estų "Estijos Išlaisvinimo Legijonui" — G. A. Bushmann, M. Kari, J. Raus ir A. Kurgvel.

Konferencijai pirmininkavo "Estijos Išlaisvinimo Legijono" pirmininkas G.A. Bushmann. Prezidiumą sudarė dalyvaujančių organizacijų pirmininkai — S. Dirmantas, A. Berzins ir G. A. Bushmann.

Pagal iš anksto paruoštą ir dalyvini išsiuntintą dienotvarkę, buvo išklauyti kiekvienos tautybės karių veteranų organizacijų veiklos apžvalginiai pranešimai, aptartos trijų tautybių veteranų sąjungų centrinių organų glaudaus bendradarbiavimo galimybės,

nustatytos tarp lietuvių, latvių ir estų karių veteranų atskirose vietovėse bendravimo ir ryšių palaikymo gairės, aptarti būdai ir veiklos formos, veikiančios masę, Baltijos tautų laisvinimo bylai skelbti. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys į bendravimą su pavergtą tėvyne ir į okupanto jai daromas skriaudas.

Gerai išdiskutavus minėtus klausimus, nutarta veikti visom trim tautom organizuotai, rengti metines Baltijos tautų laisvės bei veteranų dienas ir šaukti bendras konferencijas, bent kartą per metus, o ypatingam reikalui esant — ir dažniau. Šiemet (1970-71) Baltijos tautų karių veteranų organizacijai ir veiklos koordinavimui darbam vadovauti sutiko estų atstovai, ateinančiais metais — latviai, o trečiaisiais metais šis darbas atiteks "Ramovėi".

Baigiant konferenciją, buvo priimta speciali rezoliucija, kuri bendru Baltijos tautų karių veteranų vardu bus siunčiama JAV ir kitų kraštų aukštesiems politikams ir kt. Konferencijos proga buvo pasiųstos telegramos JAV prezidentui R. Nixonui ir viceprezidentui S. Agnew, prašant atkreipti dėmesį į Baltijos tautų okupaciją ir pritarant JAV vyriausybės politikai kovoj su tarptautiniu komunizmu.

Šiai Baltijos tautų karių veteranų konferencijai Washingtono prisiminti LVS "Ramovės" pirmininkas prof. S. Dirmantas latvių ir estų atstovam — pirmininkam įteikė

knygą "LVS Ramovės I-sis dešimtmetis" ir kelis kitus ramovėnų išleistus leidinius. Iš estų buvo gauta knyga anglų kalba apie jų nepriklausomybės kovas 1918-1920.

Konferencijai pasibaigus, po bendrų pietų, lietuvių, latvių ir estų karių veteranų organizacijų atstovai lankėsi valstybės departamente, kur buvo priimti Pabaltijoj ir Rytų Europos reikalų referento Martin, su kuriuo buvo pasikeista mintimis pavergtą Baltijos tautų padėties klausimais. Šia proga lankytasi ir "Voice of America" Lietuvių, Latvijos ir Estijos skyriuose ir pasikeista nuomonėmis su šiuo skyrių vedėju dėl transliuojamų radijo programų ir pavergtą Pabaltiją.

Prieš išvykstant iš Washingtono, LVS "Ramovės" atstovai buvo priimti Lietuvos pasiuntinybėj, kur nepriklausomos Lietuvos atstovas J. Kajeckas buvo painformuotas apie įvykusios baltiečių karių veteranų konferencijos eigą ir nutarimus. Malonij p.p. Kajeckų ir St. Bačkio globoj ramovėnų atstovai pasijuto lyg nepriklausomos Lietuvos brangiam kampelyje.

Bendrai kalbant apie šią, pirmąją, Baltijos tautų karių veteranų organizacijų atstovų konferenciją Washingtono, reikia pasakyti, kad ji buvo labai sėkminga. Darbinga ir draugiška konferencijos dvasia visas tris bendro likimo tautas jungė vieningiem darbam.

Tai tikrai sveikintinas reiškinys, nes, kur trys stos, visados pavergtos tėvynės labui daugiau padarys. Geriausios kloties!

Vg.

Pabaltiečių Karių Veteranų Sąjungų atstovai konferencijoje spalio 23 Washingtono. LVS Ramovė atstovavo (iš k. l. eilėje) antrasis — prof. S. Dirmantas, penktasis — K. Dabulevičius, stovi, trečias — K. Oželis. Trūksta E. Vengiansko, kuris tuo metu fotografavo.

HARTFORD, CONN.

Malonus liuanistinės mokyklos parengimas

Lapkričio 14 Hartfordo Svyturio liuanistinės mokyklos tėvų komitetas ir mokytojai surengė idomų parengimą — šokių. Parengimas buvo L.A.P. klubo salėje. Jau tik įėjus, atsilankiusius puikiai nuteikė išdekoruota salė, o jos krašte gomurį vilioj užkandžiai bei šilta vakarienė. Prie užkandžių vakarienės stalo vikriai sukinėjosi valgių paruošėjos: Kastutė Raškevičienė, Lionė Simonaitienė, Birutė Zabulienė ir Marytė Baltauskienė.

Salėje prie apvalių stalų susėdė svečiai, palikdami priekyje aikštelę šokėjams. Netrukus atsirado ir meninės programos dalyviai — M. M. Ratelio penketukas iš Worcesterio: Kristina Naikelienė, Ursulė Roževičienė, Elena Gorodeckienė, Aldona Brantienė ir Valius Roževičius. Jie puikiai padainavo šias dainas: Graži tėvynė mano, Saulės nudeginta, basa, Tėviškė, Kai saulė iš rytų pakyla, O, ramūnelė, pasakyk, Rožių tango, Laukuose dobilas ir Jau šianakt. Dar padainavo ir bisui. Akomponavo muz. Vincas Burdulis.

Po meninės programos prasidėjo šokiai. Grojo trijų asme-

kė solistė Stasė Klimaitė-Pautienienė, kuri yra suorganizuavusi atskirą redakcinį kolektyvą. Jis padeda jai pravesti radijo programas kiekvieną šeštadienį 12 valandą.

Linkime visiem radijo valandės darbuotojam uoliai dirbti, gerinti programą, jungti visus lietuvius bendram darbui, kuris būtų skirtas lietuvių išlaikymui.

Radijo klausytojas

nų vokiečių orkestras. Gi kita publikos dalis prie apvalių stalų skaniai vaišinosi.

Šiais mokslo metais Hartfordo Svyturio liuanistinės mokyklos tėvų komiteta sudaro: Vytenis Nenortas — pirmininkas, Algis Pilvelis — vicepirmininkas, Stepas Zabulis — sekretorius ir kasininkas. Gi mokytojų kadra sudaro: Lionė Simonaitienė, Dalia Dzikiene, Vaitkienė ir Irena Jalinskienė.

Plačiai paminėta Lietuvos kariuomenė

Lapkričio 21-22 Hartfordo ramovėnai surengė platų Lietuvos kariuomenės atskirumo minėjimą, surišdami jį ir su savo parengimais: vėliavos šventimu, banketu ir t.t. Daugiausia darbo įdėjo ramovėnų pirmininkas Petras Simanauškas.

Minėjimas prasidėjo lapkričio 21 vakarą L.A.P. klube. Lietuvos gen. štabo pulk. Karolis Dabulevičius padėjo vainiką ant nežinomojo kareivio kapo ir pasakė keletą žodžių apie Lietuvos kariuomenę. Buvo išsakyti savanoriai kūrėjai: Jurgis Dragūnevičius, Matas Palubinskas, Pranas Spakauskas, Petras Baltrukonis ir Ramanauskas; prisegta jiems po gėlę. Po to vyko vėliavos šventimo apeigos, kurias atliko Svč. Trejybės liet. parapijos klebonas kun. Juozas Matutis. Vėliavos šventinimo krikšto tėvais buvo: dr. Stankaitis, Marijošienė, Jurgis Dragūnevičius ir Dragūnevičienė. Iškilnių metu grojo muz. Jurgio Petkaičio diriguojamas dūdų orkestras. Paskui buvo puiki vakarienė — banketas ir šokiai. Grojo ukrainiečių orkestras.

Sekmadienį, lapkričio 22, Svč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje buvo iškilmin-

gos pamaldos. Mišias aukėjo ir atitinkamą pamokslą pasakė klebonas kun. J. Matutis. Lektorium buvo Vytautas Raškevičius. Mišiose dalyvavo su savo vėliavomis skautai, ramovėnai ir veteranų Sabonio postas. Buvo daug žmonių. Giedėjo Aido choras. Trimitu pagrojo Petras Petkaitis, muz. J. Petkaičio sušnorus Choras sugiedojo keletą giesmių ir JAV ir Lietuvos himnus.

Dienos metu Tėvynės Garbą lietuvių radijo valanda Lietuvos kariuomenės 52 metų atskirumo sukakčiai paminėti davė puikią programą. Savanoris kūrėjas kapitonas Jurgis Dragūnevičius skaitė paskaitą — davė pilną vaizdą apie Lietuvos stovį 1918 ir apie Lietuvos kariuomenės įsisteigimą. Ji papildė radijo valandos vedėjas Algimantas Dragūnevičius, Zita Dapkienė žaviai padėklavo eilėrašį "Partizano motina". Muzika taip pat buvo puikiai pritaikyta momentui.

Gi vakare L.A.P. klubo salėje buvo parodytas filmas apie Lietuvos kariuomenę ir apie ramovėnų veiklą šiame krašte. Filmą iš Chicago atvežė ir demonstravo minėtasis pulkininkas Karolis Dabulevičius, ramovėnų centro valdybos vicepirmininkas.

Reikia paminėti, kad šio išpuodingo Lietuvos kariuomenės atskirumo minėjimo metu Hartforde, L. A. P. klube, vyko ir dailininko L. Urbono meno kūrinių paroda.

Jonas Bernotas

DELTRAN, N.J.

Apylinkės susirinkimas

Lapkričio 21 Joniū namuose įvyko LB Pietų New Jersey apylinkės metinis narių susirinkimas. Po valdybos pirmininko, išdininko ir revizijos komisijos pranešimų buvo išrinkta nauja apylinkės valdyba, pareigomis pasiskirsčiusi taip: B. Raugas — pirmininkas, Mikutavičius — vicepirmininkas, K. Gudėnas — išdininkas, Raubertaitė — sekretorė, J. Jasinskis — ypatingam reikalui.

Susirinkime dalyvavo keli nauji apylinkės nariai, sutikti susirinkusiųjų plojimu. Trumpai buvo prisimintas ir šiais metais miręs F. Isiušas. Prie šios apylinkės iki šiol priklausė 45 šeimos, išsimėčiusios tarp Philadelphia ir Atlanto.

Susirinkime pranešimo padaryti atvyko Vliko narys Romas Kezys, neseniai grįžęs iš Turkijos. Davęs daug spaudoje nepaskelbtų žinių, R. Kezys pasidžiaugė žinia, kad antrasis Turkijos teismas pripažino Brazilskus politinius bėgliais ir dėl to negrąžinamais į Sov. Sąjungą. Nepaisant to, jų byla dar galinti pareikalauti daug atidos ir nemaža lėšų, kurios gali ateiti tik iš lietuvių visuomenės.

V. S-s

Ilgiausiai prisimenama dovana Kalėdoms bus Darbininkas, kuris lankys visus metus tik už 5 dol. Užsakyti dar neskaitytą Darbininką, 910 Wiloughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— Hartford, Conn., Brooklyno pranciškonų statomo Kultūros Židinio aukų rinkimo vėjui praversti suorganizuotas komitetas, susidedas iš pirmininko Alf. Dziko ir narių: A. Dragūnevičiaus, A. J. Maslauskas, E. Radžiūno ir A. Ustjanausko. Šio komiteto padedamas ir klebono kun. J. Matučio globojamas, Hartforde ir apylinkėje aukas renka iš Brooklyno vienuolyno atvykęs tėv. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

— "Vyties" klubo valdyba Anglijoj ruošia šiaurinės Anglijos lietuvių rašytojų ir menininkų literatūros ir meno vakarą gruodžio 5 Bradfordo. Vakare dalyvaus R. Spalis, A. Bučys, E. Navickienė ir J. Kuzmickis-Gailius. Taip pat skaitys savo poeziją ir anglų poetė T. I. Dickinson-Kirton, kuri rašo poeziją lietuviškais motyvais. Bus skaitoma ir mirusio poeto Al. Dičpetrio kūryba.

— Tėv. Tadas Degutis, OFM, lapkričio 24 Maspeth, N. Y. lietuvių parapijos klebonijoj įvyksiam JAV lietuvių Kunigų Vienybės rytų apygardos suvažiavime patvirtintas studentų ateitininkų centro valdybos dvasios vadu.

— Ohio lietuvių gydytojų draugija lapkričio 7 paminėjo veiklos dvidešimtmetį. Per tą laiką draugija iš kelių narių išaugo iki 60. Paskirti keturiolika kultūrinių premijų po tūkstantį dolerių. Statutas pakeistas ta prasme, kad valdyba bus renkama dviem metams. Dabartinė valdyba, išbuvusi vienerius metus, paliekama dar metams. Ją sudaro daktarai: Edm. Drukteinis, Danielius Degesys, Romualdas Gienitis, Juozas Skrinška, Algimantas Cepulis.

— "Lietuvių šviesimas Vokietijoj" leidinio, redaguoto Vincento Liulevičiaus, pristatymas įvyks gruodžio 6 Chicagoje. Kartu bus pagerbtas ir knygos leidėjas Jonas Karvelis jo 70 m. amžiaus sukakties proga. Knygos pristatymą, redaktoriaus ir leidėjo pagerbimą ruošia A. L. mokytojų sąjunga.

— The New World, Chicago arkivyskupijos katalikų laikraštis, lapkričio 20 d. laidoje ilgesniam straipsnyje rašo apie persekiojimus pavergtų Lietuvoj. Tam pat numeryje paminėtas muz. N. Kulyš, minis 50 metų muzikinės veiklos sukaktį.

— "Lietuviai televizijoje" visuotiniame narių ir rėmėjų susirinkime naujai išrinktoji valdyba lapkričio 12 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: Edm. Vengianskas — pirm., P. Kašuba — vicepirm. ir finansų reikalų vedėjas, T. Slutas — vykdomasis sekretorius ir programos vedėjas. F. Gramontienė — sekr., E. Zimmer — jzd. J. Indriūnas — turto vedėjas ir J. Tranauskas — valdybos narys.

— Dail. Antano Petrikonio darbų paroda Chicagoj, Van Pelt meno galerijoj, vyks lapkričio 28 — gruodžio 13.

— Prof. dr. Jonas Puzinas, remiantis sutartimi su Lietuvių Fondu, rašo Lietuvos pristorės apžvalgą. Kas šeši mėnesiai praneš apie rašymo eigą.

— Vasario 16 gimnazijos naujo bendrabučio statybos planus lapkričio 2 patvirtino Mannheim apskr. statybos skyrius ir suteikė leidimą statyti. Pati statyba bus netrukus pradėta.

— Dail. J. Dagio dailės darbų paroda Toronte, Prisikėlimo parapijos parodų salėje, vyks lapkričio 28 — gruodžio 6. Parodoje išstatyta daugiausia medžio skulptūros ir reljefai.

A.a. Rozalija Kondrotienė

Mirė Rozalija Kondrotienė

Lapkričio 10 Lewiston, Maine, po sunkios ir ilgios ligos mirė Rozalija Kondrotienė, sulaukusi 85 metų amžiaus. Velionė buvo nuosirdi gerų darbų rėmėja, bet ypatinga dosnumą yra parodžiusi lietuviams pranciškonam. Pranciškonai Kennebunkporte už jos vėlė atlaikys dvejais gregorines mišias ir visada ją minės savo maldose.

Daug meilės velionei parodė H. Meinorienė, kuri ją ilgus metus slaugė ir palaudojo. Ačiū jai už tai.

T. J. Gailiusis, OFM

Philadelphia, Pa.

Rengiamas koncertas

Vietinis Vilties choras yra įsitikinęs, kad pasitaikancios progos dainuoti ne vien tik savo apylinkėje skatina chorų entuziazmą ir palaiko jų gyvybę. Su šia mintimi Viltis pavasarį buvo pasikvietusi Hartfordo Aidai, o gruodžio 5 čia a vyksta viltiečių pakviestas New Yorko vyrų choras.

Šis kaimyninis choras, dirguojamas gabaus muziko Vytauto Strolios, neseniai viesėjo Baltimoreje, ten paliko subrendusio dainos vieneto įspūdį. Nors New Yorko vyrų choras yra anksčiau Philadelphiaje lankęsis, tačiau pilną savo koncertą čia duos, rodos, pirmą kartą. Koncerto pradžia — punktualiai 7 val. vakaro.

Visa vakaro programa vyks Lietuvių Muzikinio Klubo, 2715 E. Allegheny Ave., didžiojoje salėj. Geram orkestrui grojant, šokiai tęsis iki 1 val. ryto. Tikėdamiesi gausaus visuomenės atsilankymo viltiečiai ne tik rūpinasi salės jaukumu, bet ir stengiasi užkandžių bei gėrimų įvairumu sudaryti banketo nuotaiką.

Sia proga laimingam loterijos bilietui atiteks ir dail. E. Kepalaitės padovanotas paveikslas "Kunigaikščių Lietuva". Vakaro pelnas skiriamas Vilties kėlonės ir dainų šventės fondui.

V. S-s

Kalifornijos lietuvių radijo valandėlė

Los Angeles 1969 vasario 16 iš KTYM radijos stoties AM-1460 bangomis buvo pradėta lietuvišku žodžiu ir muzikos garsais kalbėti i Kalifornijos lietuvius. Ši lietuvių radijo valandėlė jau baigia antruosius metus. Ji yra kultūrinė, o ne komercinė. Lėšom radijo stotiai apmokėti rūpinasi Kalifornijos Radijo klubas, kurio nariai moka ne mažiau 5 dol. mėtinio mokesčio, renka aukas, ruošia parengimus — koncertus. Kasmet šaukia narių metinius susirinkimus, renka klubo valdybą, kuri tvarko visus radijo valandėlės reikalus.

Šiais metais spalio 24 d. Radijo klubas parapijos salėje surengė metinį balių — koncer-

tą, kuriame dainavo sol. Antanas Pavasaris, jam akomponavo muz. O. Metrikienė. Baliaus gerai pavyko, dalyvavo didelis būrys radijo valandėlės klausytojų-rėmėjų. Tik tenka apgailestauti, kad mūsų lietuviškos organizacijos dar vis abejoja ir svarsto, ar reikia remti šią lietuvių vienintelę radijo valandėlę Kalifornijoje.

Susipratusioji lietuviškoji visuomenė klausio, vertina ir džiaugiasi taja lietuviškos kultūros nešėja, tėvynės meilės žadintoja, jungiančia visus lietuvius bendram tautiniam darbui.

Programos paruošimu rūpinasi nepailstančioji visuomenės veikėja valdybos pirminin-

Waterbury, Conn., šv. Juozapo parapijos choro vyrų kvartetas. Iš k. į d. Juozas Kazlauskas, Jonas Brazauskas, kvarteto vadovas komp. Aleksandras J. Aleksis, Edmundas Stulginskis, Kazimieras Gluodenis. Kvartetas dalyvauja koncerte, kuris rengiamas persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje prisiminti. Koncertas bus šį sekmadienį, gruodžio 6, Franklin K. Lane mokyklos salėje. Pradžią 4 v. popiet.

AUKŠTAS KRAUJO SPAUDIMAS IR GYVENIMAS SU JUO

(Taša iš praeito nr.)

DR. HENRIKAS ARMANAS

Aukštas kraujo spaudimas turi dvi formas ir yra klasifikuojamas kaip gėrybinis ir blogybinis. Jis gali būti antrinis dėl tam tikrų ligų, kaip inkstų, širdies, vidaus sekrecijos liaukų, navikų, smegenų aortos, nėštumo apsinuodijimo, ir dėl gyvenamosios geografijos padėties. Esminis, ar pirminis, aukštas kraujo spaudimas yra toks, kada organizme nėra jokių kitų ligų. Šitas esminis, ar idiopatinis, kraujo spaudimas sudaro 90 proc. visų aukšto kraujo spaudimų ir yra dėl kūno medžiagos apykaitos sutrikimo ir paveldėjimo, žmogų gimus su jautresnėmis ir delikatesnėmis kraujagyslėmis. Pastebėta, kad pas baltuosius žmones toks spaudimas pasirodo tarp 30 ir 50 m. amžiaus. Riebus, nutukęs žmogus yra daugiau linkęs į šitą hipertensiją, negu kad liesi žmonės.

Arterijelių susitraukimas ir kraujo spaudimo pakilimas įvyksta ir nuo arterijų sienelių patinimo skysčiais. Dėl to, esant hipertenzijai, patartina nevertoti druskos, kuri sugeria kūne skysčius ir laiko juos audiniuose.

Piktybinė hipertenzija yra stipri ir greita forma esminės idiopatinės hipertenzijos, kur diastolinis spaudimas yra virš 140, pasireiškias galvos skausmais, blogu regėjimu ir baltymais bei krauju šlapime. Galutinis šlapimo apnuodijimas ir širdies sustojimas atneša greitą gyvybės pabaigą.

Normalus kraujo spaudimas nėra visą laiką pastovus: sėdint ar gulint jis krinta, stovint — pakyla. Širdžiai lengviausia varinėti kraują kraujagyslėmis, kai žmogus guli. Kai sėdi, jau kiek sunkiau. Kai atsisotą, tada sunkiausias darbas širdžiai yra nuleisti kraują iki kojos pirštų ir grąžinti jį atgal aukštyn; tokiu būdu kyla ir kraujo spaudimas. Einant ar judinant kojas, raumenys palengvina širdies darbą, ir spaudimas sumažėja.

Todėl, mielas skaitytoja, jei turi „aukštą kraują“, kiekviena

Lietuvių Katalikų Religinė Salpa prašo padėti lietuviams, atsidūrusiems Lenkijoje. Vienas iš daugelio laiškų: „Kad nereikėtų ilgai spėlioti, kas rašo ir ko prašo, tuojau parašysiu, kad jau keletas šeimų gavo iš Jūsų maldaknygę „D. Ramybės Salpinis“. Kadangi pas mus tokių nėra, tai su prašymu kreipiuosi — prisiųskite man ir kitam mano draugui minėtą maldaknygę. Už tai būsiu labai dėkingas“. Maldaknygę Darbininko administracijoje yra daug ir todėl labai papigintai galima pasiųsti į Lenkiją. Siųskite auką: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

turima proga atsiskę. Jeigu turi stovėti ramiai (pvz. bažnyčioje ar kurioje kitoje vietoje), tai stenkis judinti kojas. Jei galima, eik, tik nestovėk vietoje. Sunkus darbas ir sportas kelia kraujo spaudimą, todėl dirbant patartina kartas nuo karto pailsėti nors „minutei“. Nuovargis ir persivalgymas dar labiau kelia ir taip jau pakeltą spaudimą.

Kraujo spaudimas yra įvairus kiekviename žmoguje. Jis priklauso nuo lyties, rasės, amžiaus ir daugybės kitų dalykų. Vyraujanti nuomonė yra, kad normalus kraujo spaudimas turi būti toks: sistolinis — prie jūšų amžiaus plius šimtas, o diastolinis neturi perviršyti 90. Idealus kraujo spaudimo proporcijumas yra tada, kai diastolinis spaudimas yra lygus pusėi sistolinio kraujo spaudimo.

Dažnai žmogus su aukštu kraujo spaudimu jaučiasi gerai, kai proporcija tarp sistolinio ir diastolinio spaudimo yra išlaikyta; jis visai gali nežinoti, kad turi šią ligą. Bet daug dažniau toks žmogus skundžiasi svaiguliu (dėl smegenų patinimo skysčiais), dažnai naktį turi riktis šlapintis, turi mėšlungio skausmus kosoje, skundžiasi galvos skausmais, ypatingai kai tik atsikėlus iš lovos, ir girdi „pulsą“ smilkiniuose, kai padeda galvą ant pagalvės, jaučiasi nervingas ir įtemptas. Toks žmogus greičiau už kitą pavargsta nuo darbo ar ėjimo ir pan.

Aukštas kraujo spaudimas labiau mėgsta juodukus. Juo juodesnė oda, juo labiau ji linkusi į aukštą kraujo spaudimą. Po negrų eina žydai. Statistika rodo, kad dauguma žydų miršta nuo aukšto kraujo spaudimo pasekmių. Baltieji žmonės yra mažiau į šią ligą linkę, o geltonoji rasė — dar mažiau, gi Polineizijos žmonės visai neturi palinkimo ir pasižymi žemu SPAUDIMU.

Vargas, neturtas, badas ir karas stebėtina nekelia žmonėse kraujo spaudimo. Karo metu ir tuoj po karo, būdamas medicinos direktoriumi šiaurės vakarų Vokietijos sričiai prie Britų okupacinės valdžios, surinkau statistiką, kad tarp baltiečių, lenkų ir jugslovų tremtinių stovyklose gydymas ar mirimas ryšium su aukštu kraujo spaudimu buvo beveik nežinomas. Tačiau, atvykus į Ameriką, šioje pačioje etninėje tremtinių grupėje po kelio metų atsirado aukštas kraujo spaudimas tokia pat proporcija, kaip ir pas amerikiečius. Reiškia, kad gyvenimo būdas, geras maistas, nutukimas ir nervinė ambicija geresniam gyvenimui suvaidina čia svarbiausią vaidmenį, nors prie to prisidėjo pasenėjimas.

Sunkus fizinis darbas kelia sistolinį kraujo spaudimą, tačiau pailsėjus spaudimas grįžta į prieš darbą buvusią padėtį. Vis dėlto tiems, kurie jau turi aukštą kraujo spaudimą, pastovus sunkus fizinis darbas yra labai kenksmingas ir beveik neįmanomas. Lengvas fizinis užsiėmimas turi gerą įtaką spaudimui, nes jis mažina svorį, kelia nuotaiką, padeda užmirti rūpesčius ir vargus: tuo pačiu krinta ir spaudimas. Geras būdas, nerūpestingumas, juokas ir lengvas priėjimas prie gyvenimo problemų yra geras vaistas nuo aukšto kraujo spaudimo.

Vyrauja nuomonė, kad flegmatikai ir vadinamieji „intravertai“ (savyje užsidarę) žmonės nuo aukšto kraujo spaudimo kenčia mažiau, negu impulsyvūs vadinamieji „extravertai“ ar per daug aktyvūs, ambicingi ir gyvenimą mylį žmonės. Bet iš tikrųjų nėra taip. Mum gerai žinomas lietuviškas priežodis, kad „tyli kiaušė gilia šaknį knis“. Tylus ir užsidaręs flegmatikas dažnai kaupia savyje didelę dvasinę audrą ir potencialą; tai kelia jo kraujo spaudimą viduje, be išorinių žymių. Tuo tarpu „extravert“ asmuo išlieja iš gelmių ir paviršių visą savo rūpestį ar džiaugsmą, tuo ištuštindamas savo verdantį ugniaklą, ir jaučia palengvėjimą; tokiu būdu ir kraujo spaudimas krinta.

Labai dažnai, ypatingai pas jaunas žmones, kraujo spaudimas kyla ir krinta tam tikru dienos laiku ir esant tam tikrom aplinkybėm (organinėm ir psichinėm). Tokie žmonės paprastai nepriklauso prie žmonių grupės, kurie turi pastovų „fixed“ kraujo spaudimą, ir nereikalingas jiems gydymas. Tačiau nekontroliuojamas toks svyravimas ir lankstus spaudimas (nepašalinus aplinkybių, kurios jį sukelia) dažniausiai pereina į pastovų aukštą kraujo spaudimą.

(Bus daugiau)

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

17 dol.: A. Ustjanauskas, West Hartford, Conn.

10 dol.: J. Jurkūvenas, B. klyn, N. Y.

8 dol.: A. Andriauskis, Youngstown, O., F. Stirbys, New Britain, Conn.

7 dol.: E. Ramonis, Woodhaven, N. Y.; A. Zdanys, Newington, Conn.; A. Valančius, Brighton, Mass.; F. Monchun, Windsor, Conn.

4 dol.: dr. P. Leveckieris, Edison, N. J., E. Gerulskis, Catskill, N. Y.

3 dol.: J. Glušauskas, A. Jurkšaitis, Brooklyn, N. Y., S. Stanaitis, Chicago, Ill., J. Landsbergis, Richmond Hill, N. Y.,

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

RŪPESTIS DEL NAMŲ KLAUSIMAS

Turiu rūpestį dėl namų Kalifornijoje. Man ten priklauso pusė vieno buto gyvenamo namo, o kita pusė — kitam asmeniui. Namas beveik išmokėtas, liko gal koks tūkstantis „mortgage“. Pensininkas ėmė sirginti, ir pagaliau teko jį paguldyti į „nursing home“. Jis gauna Social Security „disability“ pensiją, bet jos nepakanka apmokėti „nursing home“ sąskaitom. Ilgainiui gali nepakakti jo santaupų primokėjimam, ir aš turiu rūpestį dėl namo.

Ar gali „Welfare“ parduoti tą namą, kad apmokėtų už pensininko išlaikymą prieglaudėje? Gal būtų geriau, kad pensininko dalis būtų padaryta „joint“ property?

Aš nenoriu skriausti pensininko, bet taip pat nenoriu nustoti namo, nes savo laiku tenai idėjau daug darbo ir lėšų (daug daugiau negu pensininkas).

Kaip geriau būtų susitvarkyti? Ar visiškai nedarbingas ir neturintis jokių pajamų, išskyrus Soc. Sec. pensiją, privalo mokėti mokesčius? Ar galėtų būti nuo jų atleistas? Kur tuo reikalu kreiptis?

Kitais metais būsiu 70 metų amžiaus. Skačiau, kad sulaukusi 70 metų nebemoka mokesčių už nuosavybę. Ar tai yra taikoma tiktai Massachusetts valstijoje, ar ir kitur?

Su pensininku mokėdavome po 50 proc. visų namo išlaikymo išlaidų. O kaip dabar? Be namo, turiu ir kitokių išlaidų dėl pensininko. Kaip atgauti?

dr. R. A. Giedraitis, Los Angeles, Calif.

Po 2 dol.: Iš N. Y. valst.: S. Karušaitis, F. Gustas, J. Kuveikis, M. Gaidimauskas, O. L. Adams, J. Kuodis, S. Sirutis, V. Sadauskas, M. Peters, Brooklyn, K. Algenis, A. Zukas, P. Jodickas, J. Lukoševičius, A. Raulinaitis, J. Dabuzinskas, E. Gagas, R. Markevičius, W. Labutis, T. Bakšinskaitė, V. Labutis, G. Gudelis, A. Miculis, Richmond Hill, J. Seštoka, L. I. City; J. Sodaitis, Jamaica, dr. H. Montvila, Bayside, J. Mender, Oz. Pk.; A. Jakaitis, N.Y.C.; S. Garban, Howard Beach, A. Mačulis, Woodside, M. Waickelonis, Huntington Sta.; V. Biknevičius, Commack; M. Cibas, Great Neck; A. Jonynas, Rego Park.

Iš Conn. valst.: V. Sinkevičius, New Britain, H. L. Soboleski, Meriden; R. Szimanuskas, Danielson, S. Juodaitis, Norwalk, J. Valys, Hebron; A. Jonynas, E. Haven; S. Augaitis, Watertown.

Iš N. J. valst.: K. Sipaila, Hillside, J. Matyckas, Warren, A. Pocius, Newark, C. Rinkevičius, Jersey City; S. Vanagas, Irvington, M. Garolis, Verona, F. Žilinskas, Kearny, W. Adams, Paterson, O. Slivinskas, Matawan, L. Rimkus, Paulin; J. Dirginčius, Elizabeth.

Iš Mass. valst.: G. Stukas, E. Valiukonienė, K. Masulis, So. Boston, V. Chuzas, B. Rozėnas, Brockton, A. Brazauskas, Athol, J. Gaidis, Worcester.

Mišrūs: dr. J. A. Stiklorius, Phila., Pa., kun. A. Bartkus,

(nukelta į 7 psl.)

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Kalėdų giesmės. Br. Budriūno vokalinio ansamblio įdainuota: Tyliają naktį, Mes atėjome, Piemenėliams, Linksmą giesmę, Prie Kalėdų eglutės, Tyliają naktį, Adeste Fideles, Puer nobilis nascitur ir Tyliają šventą naktį. Mono 5 dol.

Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos meno ansamblio įdainuota: Tyliają naktį, Sveikas, Jėzau gimusis, Kalėdų giesmė, Linksmą giesmę mes užtraukim. Per Tavo šventą prisikėlimą, Linksmą dieną mums prašvito, Garbė Tau, Viešpatie, Prailgo dienos, Atsiklaupęs prieš altorių, Skausmo kryžkelėje ir Malda žuvusiems. Mono 5 dol. Stereo 6 dol.

Sophie Barkus radijo vakaruškininkės dainuoja: Tyliają naktį, Piemenėliai, Mes girdejome angelus, Siandien Betliejų, Sveikas Jėzau, Gul šian dieną, Tyliają naktį, Jėzau Kristau maloniausias, Alyvų daržely, Linksmą dieną, Geismas ir svajonės, Iš rytų šalėlės, Kur tavo dainos, Oi berneli, Rudens melodija, Ramune, Oi močiute, motinėle, Miškų gėlė, Valio dalgelė ir Ausk, močiute, drobeles. Mono 5 dol.

Siluva, chorų ir solistų Siluvos koplyčios pašventinimo progai įdainuota: Mišios Kristaus Sventų Žaidžų garbei, Tušti paklietieji namai, Nenuženk nuo akmens, o Marija, Oi toli toli, O Kristau, pasaulio Valdove. Mono 4 dol.

Iš Rytų šalėlės: Alice Stephens moterų choras: Piemenėliams, Į Betliejų bėkit, Sventojė tyloje, Betliejaus prakartėlė, Skubinkit piemenys, Sveika Marija, Eisi kentėt, Karvelėli, Kur bazužė samanota, Dul-dul-dul-dėlė, Ne margi sakalėliai, Pas močiutę augau. Sakė mane šio, Mergužėlė lilelė, Apynėlis, Sėjau rūtą ir išauš pavasaris. Mono 5 dol.

Lietuvos Nepriklausomybės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkim ant kelių; Marija, Marija; Sventas, Sventas; Malda už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano malda; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemežio, vysk. V. Brizgio, St. Bačkio, vysk. Boland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kainą 4.50 dol.

Lietuviškos Giesmės. Giesmė į Siluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailėstingoji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūsų žemės, Skausčiausiaji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jėzau pas mane ateiki. Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su žibuoklių moterų oktetu, akomponuojant A. Kačanauskui. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kainą 4.50 dol.

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės dangus, Jūra gimtoji, Prie lauzo, Linksmasis medžiotojas, Kelionės daina, Žalasis potvynis, Grįžtant į uostą, Čipolinas, Vėjas pusto kopų smiltis, Prie apleisto namo, Šiaurės atradimas, Skausmas. Dainuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

Vivat Academia. L.S.T. Korp. Neo-Lituanian orkestras. Padainuota: Alma Mater, Linų laukai tavo akyse, Sirdy jauni, Ugnies bučkis, Atsimenu aš, Plaukia sau laivelis, Ai...ai... valsas, Daugiau nesišypsio, Sudiev merginos, Meilės pasaka, Mylėsiu aš, Neo lit. daina, Kur nors miela, Šokam tvista, Meilės daina, Brangi širdis, Daina iš toli, Labas kolega, Svajonė, Nusizūrėjau mergužėlę, Neišiek, neišiek tu iš sodžiaus, Jurgita, Eikim kartu, Laiykis, kolega, Tėvynės laukuose. Alabumas iš dviejų plokštelių. Stereo 8.50 dol.

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Pasaka, Nemunėli, Nemunėli, Medžioklės daina, Ar žinai, Lauksiu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Susitikimas, Eik, drauguži, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Išpildo sol. E. Ivanauskas, S. Laurinaitytė, Herta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulevičiūtė, Romanas Marijošius, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Aukšinis ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užuomarsa, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažeikaite, D. Cibulskytė, J. Baranauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

Lietuva Brangi, Lengvos muzikos solistų ir chorų įdainuota: Lietuva brangi, Per šilęi jodau, Senas jūrininkas, Apynėli žaliasai, Nemunas, Žibuoklė, Tu prisimink, O tu Joneli, Daina apie Klaipėdą, Lietuviška polka ir Lietus lynojo. Mono 5 dol. galima naudoti ir stereo.

Tykus buvo vakarėlis. Lengvos muzikos rinkinys. Tykus buvo vakarėlis, Laivai, Siū naktelį, Kas bernelio sumislyta, Oi laukiau, laukiau, Bernužėli nesvolioik, Sena amerikiečių daina, Plauks laivelis, Dėdės Jono polka, Trankus kaimo valsas, Rozeta ir Džiaugtis jaunystėj. Kaina 5 dol.

„Dainuotų jūms, Aurelija“. Mano gitara, Meilės ilgesys, Melsvas drugelis, Vandens lėlija, Aukso žiedai, Ažuolų šlamesys, Baltos rožės, Einu namo, Vasaros lapai, Jau niekad ir Mama. Lengvos muzikos plokštelę kurią įdainavo A. Paukšlienė. Stereo, galima naudoti ir mono, kainą 5 dol.

Ar pameni, Vandos Stankaus pramoginės muzikos įdainuota: Neuzmirštuolės — tango, Ilgesys — valsas, Prieš daugel metų — fokstrotas, Ar pameni — tango, Vysta jau rožės — valsas, Sudie — tango, Nereik liudėti — fokstrotas, Nusikinsiu gėlę — valsas, Sidabrinės naktys — fokstrotas ir Pavasario takais — tango. Mono 5 dol. Stereo 6 dol.

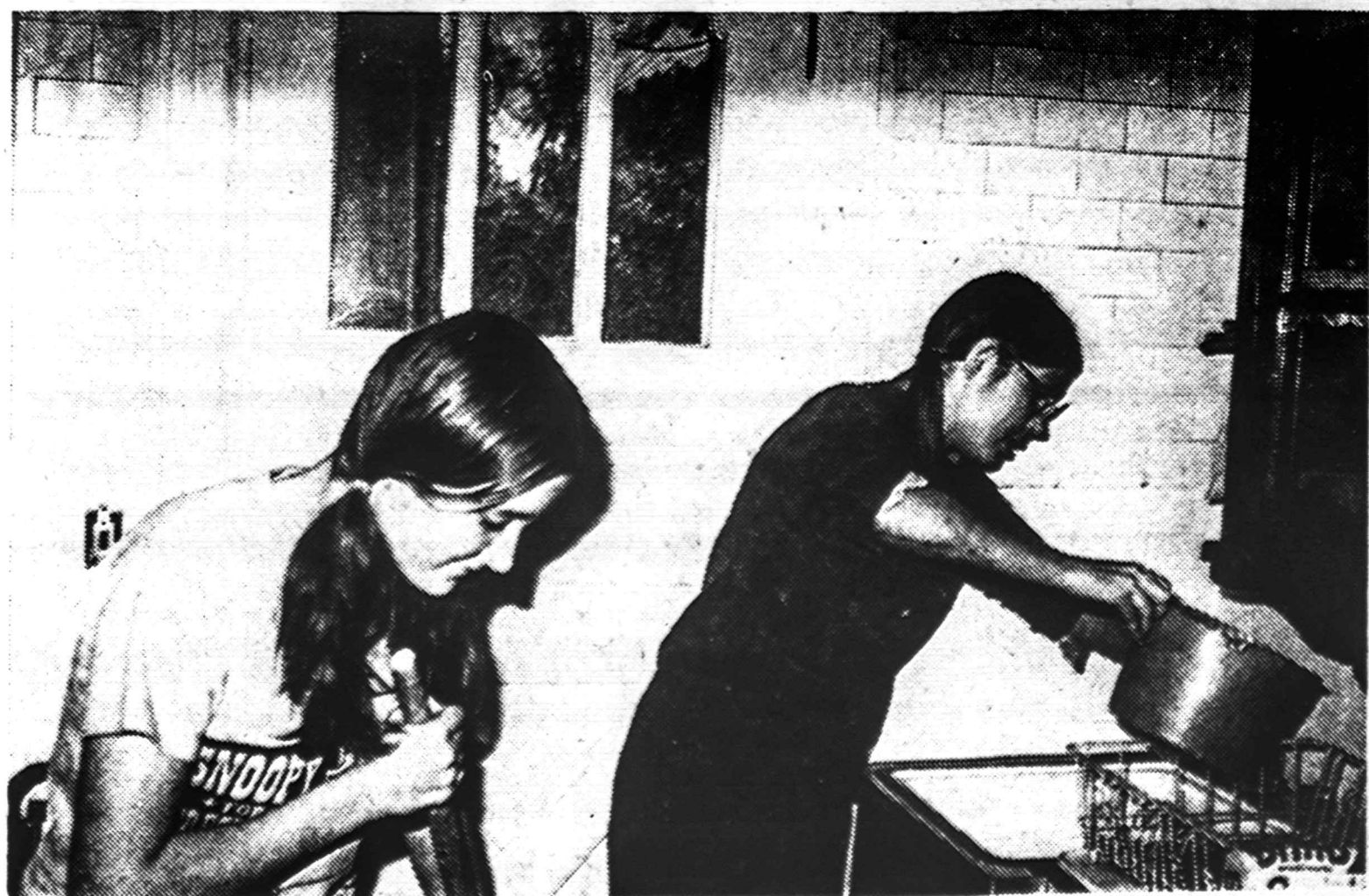
Sutemų garsai, Vandos Stankaus vokalinis solo pramoginės muzikos su orkestru įdainuota: Nakties padangė — valsas, Svajonės — rumba, Joninių naktis — fokstrotas, Orchidėjos mėnesienoj — tango, Rymau po beržais — valsas, Apkabink mane — tango, Tik nežinau — cha, cha, Šviesiam take mėnuo — tango ir Kas iš to — polka. Mono 5 dol. Stereo 6 dol.

Rožės ir tylūs vakarai, Vandos Stankaus šokių pramoginės muzikos įdainuota: Rožių tango, Domino, Bell ami, Bučinio liepsna, Ramona, Rudens lapai, Capri žvejai, Bučiuok mane, I love you, Sudie gražioji Roma ir Mano mažytė. Mono 5 dol.

Toks mūsų likimas. Violetos Bendžiūtės įdainuota pritariant gitarai, moderniškos muzikos dainos: Toks mūsų likimas, Mėlynos akys, Vasara ateina, Lopšinė, Naktis, Aš verkiu viena ir Laukiu tavęs. Stereo 5 dol. galima naudoti ir mono.

Aurelia, A. Paukšlienė lengvos muzikos su čigonų orkestru įdainuota: Balti beržai, Tau, mylimasis, Lakšutė, Zali laukai, Gelsvos purienos, Ar prisimeni tu, Tamsi naktis, Zvejys, Vievėrsėli ir Jo šypseną. Stereo 5 dol. galima groti ir mono.

Sios bei kitos plokštelės ir knygos gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Persiuntimui pridedama 50 c.)

New Yorko moksleiviai ateištininkai pagrindiniai išvalė Kultūros židinio virtuvę ir pirmąjį aukštą. Nuotr. iš k. j. d. Rūta Oniūnaitė, Rasa Navickaitė.

New Yorko atėitininkai moksleiviai valo Kultūros židinį. Iš k. Rimas Ignaitis, Loretta Vainienė, Gina Simonaitytė.

SPORTAS

LAK :POUGHKEEPSIE 2:2 (1:1)

Prieš silpnąjį priešininką negudriai žaidžiant galima ir pralaimėti — įsitikino lapkričio 22 d. matę futbolą pirmenybių rungtynes. Tik paskutinėse minutėse Vainiaus II išnaudotas 11 m. baudinys išgelbėjo Lietuvos Atletų Klubą pirmąją komandą nuo pralaimėjimo.

LAK žaidė šios sudėties: Bagdžiūnas II; Vainius II, Bagdžiūnas I, Budraitis, Kreicas; Rauba, Vainius IV; Bileckis (Remza II), Klivečka II, Budreckas, Šileikis. Priešininkas veikė puse klasės už mūsų žaidybiškai menkesnis, o rungtynes galėjo ir laimėti. Puolimas visai neteisingai vedamas. Klivečka II per ilgai laikė kamuolį, kraštų visai nesimatė. Budreckas, neišnaudojęs keletos gerų progų, puolimui šį kartą prastai vadovavo. Gynikai vargo neturėjo, ypač antrame kėlinyje, nes žaista veik į vienus priešininko vartus. Abu įvarčiai gauti visai atsitiktinai. Vien Kreicas šį kartą silpnas, Broilai Vainiai ir dar Bagdžiūnas nusipelnė geresnio pažymio. Visa komanda techniškai neblogai pasirodė.

Mažučiai, surinkę tik 10 žaidėjų, prastai sužaidę prieš DSC Brooklyn, pralaimėjo 0:3.

Atletas

Darbininkui aukojo

(atkelta iš 6 psl.)

Easton, Pa., M. Grebloški, Lansdale, Pa., V. Aranauskas, P. Žilionis, Nashua, N. H., A. Lešinskas, So. Salem, N. H., E. Dubickienė, dr. Z. Kungys, Los Angeles, Calif., A. Bikuls, C.V. Sarpalis, Baltimore, Md., kun. J. Bakšys, Lakewood, Fla., V. Stankauskas, Cleveland, O., M. Grauzinis, Chicago, Ill., O. Andriuskevičius, Detroit, Mich.

Po 1 dol.: M. Brazauskas, Waterbury, Conn., R. Sidlauskas, Richmond Hill, N. Y., Z. Dičpinigaitis, M. Grusnys, Brooklyn, N. Y., F. Janulis, Chicago, Ill., O. Venckus, A. Palūlis, B. V. Galinis, Dorchester, Mass. A. Maslekiūnas, Pittsburgh, Pa., J. Lushis, Easton, Pa., R. Bagdonas, Woodbury, Conn. J. Rauba, Jamesbury, N. J., M. Mankus, J. Liubinskis, Elizabeth, N. J.

Vistems, prie kalendoriaus išleidimo padėginio prisidėjusiu, nuodirčiai dėkojame. Laukiamė spaudai paramos ir iš neatsiliepusių.

Dėkinga DARBININKO Administracija

Ilgai išliekanti ir atmintina dovana Kalėdom

ENCYCLOPEDIA LITUANICA

361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127 • Tel. (617) 268-7730, Vakare — 282-2759

Kultūros židinyje vyksta nemažas judėjimas: organizacijos daro savo susirinkimus, valdybos posėdžius, rengiami ir didesnio pobūdžio susijimai. Visi kambariai yra dekoruoti lietuvių dailininkų paveiksiais. Lapkričio 3 moksleiviai ateitininkai atėjo į talką ir pagrindiniai išvalė virtuvę ir pirmąjį aukštą. Dirbo šie moksleiviai: Rita Bobelytė, Rimas Ignaitis, Rasa Navickaitė, Algis Norvila, Rūta Oniūnaitė, Gina Simonaitytė, Petras Tutinas, Sarūnas Zikaras. Jiems dar talkino Stasė Bobeliene, Loretta Vainienė. Darbam vadovavo tėv. Paulius Baltakis, O.F.M., kuris dabar rūpinasi Kultūros židinio statyba ir tvarko šių namų judėjimą.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

• Tarptautinėse pirmenybėse ir toliau pirmąją JAV didmeistris B. Fischer, turėdamas 5-1 (2 nebaigtos). Seka jugoslavų Gligorič 5-3; Geler, Uhlmann, Panno ir danas Larsen po 4½-2½ ir po 2 nebaigtas; su 4½ tū. ir po 1 nebaigtą turi Polugajevskij, mongolas Uitmen, kanadiečių Suttles ir brazilas Macking. Šiose pirmenybėse kovojama dėl pirmų šešių vietų, kurie bus įkelti į tolesnes kitų metų varžybas.

• Maskvoje baigtos Sovietų taurės varžybos. Didmeistris D. Bronšteinas laimėjo baigminį mačą dėl pirmos vietos, įveikęs Rygos meistą A. Smiță 2½-1½.

• Chess Life & Review, lapkričio laidoje, mini ilnolės pirmenybes, kuriose Povilas Tautvaišas ir Viktoras Pakiauskas surinko po 5½ tū., vos pustaškiu atsilikę nuo laimėtojų: R. Verber, E. Formanek ir C. Brasket, kurie surinko po 6 tū.

• Bostono tarptautinėse lietuvių A. komanda, praėjusį savaitgalį, nevykusiai sužaidė prieš Harvardo universitetą. Rungtynės pralaimėtos santykiu 4½-4½. Lygias padarė Kestutis Makaitis.

NURSES, R.N's — L.P.N's

FULL TIME STAFF WORK — morning and afternoon
Good Salary and Benefits
Parking on Premises

PORT CHESTER NURSING HOME
1000 High Street Port Chester, N.Y.
(914) 937-1200

J.I.B. vaistai patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV, Kanadoje ir Europoje. Ataugina plaukus, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą moterims ir vyrams, 100% garantuoti. JIB vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei žilas, nei plikas. Užsakymus su \$6.00 money orderiu siųsti: J.I.B. Laboratory, 1497 So. 49th Ave. Cicero, Ill. 60650. Gaunami —

JIB atstovybėje, 2498 Dougall Ave., Windsor, Ont. Canada

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection Repair Station headlights adjustment wheel alignment, motor tune-up & brake service. Shell Bay Ave Mayville, NJ Cape May Court House opp. State Inspection Dep. Sta. 8 AM - 5 PM Closed Sun-Mon. Owned & operated by Mario De Santis. If you want to go "See MARIO". Call 609 465-5607

Our Lady's Retreat House at Graymoor Rt. 9 Garrison, N.Y. 10524 — 914 GA 4-3300. Open Retreat for women Nov. 6-8; also for HS girls.

APOLLO COLLISION Painting Expert, Collision and Insurance work, Chassis straightening American - Foreign - Sport - Cadillac. We take pride in our work! 1069 60th Street, Brooklyn, N.Y. Call 438-1247

FREESON CUSTOM WOODWORK Cabinet making - Formica work Interior Carpentry We Take Pride in Our Work 84 Beverly Street Irvington, N.J. Call 201-374-8484

JOHNS IRON WORKS Railings - Cellar Doors - Porch Aluminum and General Welder 14 Davis Street East Newark, N.J. Call 201-484-4333

C & J MOVING AND STORAGE 216 Rockaway Ave., Brooklyn, NY We Deal in Flat Rates LOCAL AND LONG DISTANCE Licensed and Bonded Call 342-1555 or 731-6618

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY

Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

H. W. MALE

DIE MAKERS

1st and 2nd Class
Up to \$4.50 per hour for qualified men, overtime, benefits incl Life & Health Insur, dental plan, liberal pension and paid vacation. Air-conditioned factory. Also looking for

MACHINIST

1st and 2nd Class
Apply in person Monday - Saturday

Stewart Stamping Corp.
630 Central Park Avenue
(2 blocks North of Raceway)
Yonkers, New York

AUTO PAINTER

MUST BE \$200.00
PER WEEK
OR OVER CALIBER.

CALL (212)
658-5900

OPERATORS, EXP. ON SINGER MACHINES

Complete Garment on Dresses
ASK FOR PANCHCO
(212) 842-6220

"DRIVER" for Parts
to drive around Hicksville, Huntington, Plainville, and Westbury areas. Salary, plus benefits, Union shop. 5 days, 40 hr week, 8-5 PM Monday thru Friday. Call Al Krug (Parts Dept.) (516) IV 3-1285

STOCK CLERK

To Work in Parts Dept.
For incoming automotive parts. Salary plus fringe benefits in Union shop. 5 days, 40 hr week, 8-5 PM Mon. thru Fri. Call Al Krug (Parts Dept.) (516) IV 3-1285

"BUTCHER'S HELPER"
wanted with some experience
Call — 384-1853

Part Time — Full Time Its still great! — XMAS MONEY!
\$500 WEEKLY
Possible in Comm. Car nec. will train. Sell X-pand homes
X-PAND 467-7927
846 Nostrand Ave.

PLANT LABORERS, CHEMICAL MAINTENANCE MAN, 2 Trainees needed immediately: Fine Organics, Inc., 205 Main St., Lodi, N.J.

Cabinet Makers, Wood Finishers — for Finishing Dept., Desk Factory Arnold Furniture Mfg. Inc. 1824 So. 20 St., Irvington, N.J. 201-399-0505

Looking for a "Super-Handman" — License #6 oil. Living on premises 250 W. 103rd Street. Call UN 4-1900 or apply at address!

TOOL & DIE MAKER, established Watchcase manufacturer offering excellent opportunity for topnotch personnel. Top pay full benefits + guaranteed overtime. Long Island City area adjacent to LIRR - IRT - IND. Call 8:30 AM to 5:30 PM — 212-784-7840.

POLICEMEN

The City of Hartford needs ambitious men between 21 and 34 years old with High School diplomas or its equivalent. Present salary \$155-\$186 weekly. (Higher salary for those with College preparation and veterans). Must be American citizens. Preferable bi-lingual. Get in touch with Lee Cogswell, Hartford Personnel Dept., 550 Main Street, Hartford, Connecticut or call Teif. 203-566-6240

Exp Lock Setters wanted — steady work on metal handbags frames. Good salary. Call Dave Karfon 1958 Pitkin Ave Bklyn NY — 342-1040

PRESSERS with exp only needed! Good pay. — Beewood Contracting Corp. 3867 3rd Avenue, Bronx, Call — 587-4164

OIL BURNER SERVICE MAN experienced. Good pay per call basis. Nassau and Suffolk. Nights. (516) — 261-0703

Varpelis — religinės minties mėnesinis žurnalas. Metam tik 3 dol. Gera dovana Kalėdom. Rašyti: Varpelis, Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine 04046.

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

DISPLAY

TURNHALL Restaurant & Caterers fine restaurant and catering at reasonable prices for all occasions — weddings, showers, meetings, etc. Dining daily — inviting atmosphere delicious food sensible prices. 44-01 Broadway, Astoria, Qns. 932-9274

Outstanding buy—Dongan Hills all brick 2 new 2 family attached 4 rms, each apartment excellent location near transportation, schools, shopping. Immediate occupancy. Call — 356-3000 8 to 4:30 PM; nites — 442-4265 5 to 8 PM.

WESTHAMPTON NURSING HOME

Finest accommodations available — nurse in attendance 24 hours a day. Catholic Church within the area. A home away from home — 7 Seafield Lane Westhampton Beach, Long Island. Call: 516-288-1122

F. A. MORALES

FURNITURE STORE
Furniture for the Entire Family
Late Nite Monday and Friday.
241 (243) Monroe Street
Passaic, N.J.
201-777-7234

CHRISTMAS — NEW YEAR'S
Hunter House Ski Chalet Dec. 24 to Dec. 27: 4 days, 3 nights, 6 meals — \$65; Dec. 31 to Jan 3: 4 days, 3 nights, 6 meals — \$65; Package weekends from \$42. Send for free color brochure — Hunter House Ski Chalet, Hunter, N.Y. 518-263-4611

LINCOLN AVE. PET SHOP

Open 7 days a week
A Pet Shop specializing in Birds and Tropical Fish.
281 Lincoln Avenue
Orange, N.J. Call 201-676-7518

IDEAL GIFTS — for Holidays and Everyday: blessed paintings, lucky charms, oils, floral pieces, necklaces & blessed candles. REV. STEVENS 457 W. 153 Street New York City. Send for Free Brochure.

H. W. FEMALE

R.N. NURSES — New York State license required. 3-11 shift full and part time for Nursing Home. Nyack Manor Nursing Home — Call: weekdays 914-268-6861

Woman, mature, exp for diversd office duties. Take dictation, type 45-50 words/min.; well versed in filing, billing, good at figures and record keeping. Good start. salary. For appointment call Mr. Lagowicz 201-621-9144, LIGHT ELECTRIC CORP. Newark, N.J.

GIRLS! Are you the Right Girl doing the Wrong Job? If you are or were selling cosmetics, detergents, jewelry etc. and find difficulty making \$200-\$400 each week, call us! We have the greatest ground floor, high earnings opportunity for girls in 10 years. We will train and pay you weekly to call on retailers for repeat orders. No competition. N.J. area only. Call (201) 264-0030

Temporary No Fee
JUMPING JOBS —
SKY-HI \$
Stenos - Typists - Clerks
GAL FRIDAY
106 E. 41st St., N.Y.C. 687-7210
25-02 Bridge Plaza So. LIC RA 9-7220

Sewing Machine Operators pleasant working conditions, Union Shop — lunch room on premises bus from Freeport RR Sta. — 516-868-0800

MALE - FEMALE.

HAIR STYLIST preferably European trained, must be clever and experienced. Elegant salon, Syracuse, N.Y. Joseph Hair Stylist, Presidential Plaza, Syracuse, N.Y. Call 315-422-3195 - 3194.

EXPERIENCED OPERATORS
On Merrow and Singer Machines
Complete on Dresses
1157 Southern Boulevard, Bronx
Ask for PANCHCO
Tele. 212-842-6220

OPERATORS

Experienced on Singer and Merrow machines on dresses — steady good pay. Apply —
1157 Southern Blvd. Bronx N.Y.
212-842-6220

Exp Presser on Sportswear—Three piece skirts, jackets and blouses. Beewood Contracting Corp. 3867 3rd Avenue, Bronx. Call 212-587-4164

LIETUVOS KANKINIŲ PAMINKLAS

Šv. Petro bazilikoje Romoje
kalbės pasauliui ilgus amžius.

Aukodami šiam paminklui palikime ateičiai jo kūrėjų
tarpe savo ir savųjų vardus.

Laiko liko nedaug, ši proga niekad nepasikartos.

Aukas siųskite:

LITHUANIAN MARTYRS'
CHAPEL FUND
2701 West 68th Street
Chicago, Ill. 60629

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President
Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. Shallna ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir netiesiogiai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5¼ %
- Special Notice a/c — 5½ %
- 1 year Term Deposit — 5¾ %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

Putting It All Together

The way you put together the educational bits and pieces will make the difference between merely "going to college" and truly gaining an education.

With this in mind, St. Anselm's College has developed a unique program in the liberal arts. The "Integrated Liberal Studies Program" cuts across the lines of traditional academic disciplines and guides the student in his efforts to "put it all together."

Students and faculty worked closely together in developing this new program. Those involved in the course are particularly enthusiastic about it.

"Integrated Liberal Studies" is only one aspect of education at St. Anselm's that might interest you.

Before you make up your mind about which college to attend, perhaps you should inquire about St. Anselm's.

SAINT ANSELM'S COLLEGE

Manchester, New Hampshire 03102

D'YOUVILLE COLLEGE SCHOOL OF NURSING

320 Porter Avenue

Buffalo, New York

14201

Career Opportunities in CIVIL ENGINEERING

HIGHWAYS (Design, Construction, Maintenance); MATERIALS; SOILS; PHYSICAL RESEARCH; TRAFFIC; STRUCTURES; and TRANSPORTATION PLANNING. NY State residency not required. U.S. Citizenship required. \$13,528 - \$16,243 (6% increase effective 4/1/71). ORAL TEST ONLY. Requirements: Bachelors degree in Engineering, Professional Engineer's license, 1 year of satisfactory engineering experience in the specialty for which the candidate is applying. Write to: Director of Personnel, Box A

New York State Department of Transportation
Bldg. #5, State Office Campus, Albany, N.Y. 12226
New York State is an Equal Opportunity Employer

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židinyje 827-9865

Tėv. dr. Leonardas Andrieus, OFM, praves susitelkimo ir ryžto valandėlę persekiojamoms Bažnyčios minėjime — koncerte, kuris įvyks gruodžio 6, šį sekmadienį, 4 val. popiet Franklin K. Lane mokyklos salėje (Jamaica ir Dexter Court.). Visi kviečiami gausiai dalyvauti.

L.M.K.F. New Yorko klubo kalėdinis susirinkimas šaukiamas pas P. Ivašauskiene, 85-40 104 St., Richmond Hill, N. Y. Ponia Jadvyga Matulaitienė kalbės apie tautinius šokus.

Už a.a. Teofilės Pundzevičienės vėlę, mirties metinių progą, mišios bus atšventintos gruodžio 4 d. 7 val. ryto pranciškonų kopulijoje Brooklyne. Velionę prisimena sūnus Stasys ir duklė Stasė Kaselienė.

Už a.a. dail. Adomą Galdiką mirties metinių progą mišios bus atšventintos gruodžio 6 d. 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Artimieji, bičiuliai ir visi kiti prašomi dalyvauti pamaldose.

Už a.a. Demo Peniko sielą, minint vienerių metų mirties sukaktį, mišios bus atšventintos gruodžio 5, šeštadienį, 9 v.r. Angelių Karalienės bažnyčioje. Kviečiami giminės, draugai ir pažįstami dalyvauti mišiose bei prisiminti savo maldose.

N. Y. Lietuvių vyrų choras gruodžio 5, šešt., vyks gastroliuoti į Philadelphia. Autobusas išveža iš Woodhaveno, kampas Jamaica Ave. ir Woodhaven Blvd. Autobusą yra vjetų. Kas norėtų drauge važiuoti, skambinti St. Vaškui 641-15 12. Autobusas po koncerto tą patį vakarą grįžta atgal. Kaina ten ir atgal — 5 dol.

Danguolės Sadūnaitės naują eilėraščių rinkinį, pavadintą Laikais Dievui, išleido Ateities leidykla savo literatūrinėje serijoje. Spaudė pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Knyga turi 72 puslapius, viršelį piešė Nijolė Vedegytė-Palubinskienė. Knygos išleidimo rūpinosi kunigas V. Dabušis.

Kalėdų progą rengiama paroda Contemporary Christian Art Gallery, 1060 A Lexington Ave., prie 76 St. Paroda pavadinta krikščioniškas menas namams. Joje dalyvauja trys dailininkai, iš jų viena yra Anna Mažeika. Paroda atidaroma gruodžio 1 ir tęsis visą gruodžio mėnesį.

Juozas Vastūnas, kuris turi savo nekilnojamo turto (real estate) pardavimo, draudimo ir notaro įstaigą, yra persikėlęs į Lito kelionės biuro patalpas, pats galinis kambarys. Neseniai ant centrinių durų buvo padarytos naujos jo įstaigos raidės. Adresas yra: 94-10 Jamaica Ave., tel. 296-7846.

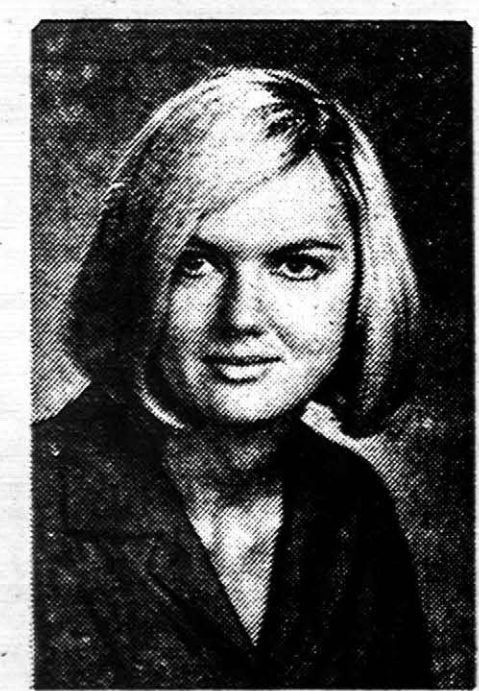
Kun. Ladaš Budreckas, Apreiškimo parapijos vikaras, nuo gruodžio 1 pasitraukė iš tų pareigų ir persikelia į Sopulingosios Dievo Motinos parapiją, Kearny, N. J.

Moksleiviai ateitininkai lapkričio 21 specialiaje susirinkime Kultūros Židinyje pagerbė ilgametę kuopos globėją A. Radzianienę, kuri iš pareigų pasitraukia. Jai įteikta pagylos moksleivių padaryta originali dovanėlė — vinjetė su visų moksleivių nuotraukomis.

Už Onos Slivinskienės vėlę mirties metinių progą mišios bus atšventintos gruodžio 4 d. 7 val. ryto pranciškonų kopulijoje Brooklyne. Velionę prisimena sūnus Stasys ir duklė Stasė Kaselienė.

Kvartetas iš Waterburio atvyks į koncertą, kuris skiriamas persekiojamiems Bažnyčiai Lietuvoje prisiminti. Kvarteto sudaro: Juozas Kazlauskas, Jonas Brazauskas, Edmundas Stulginskis ir Kazimieras Gluodenis. Vadovauja kompozitorius Aleksandras J. Aleksis. Koncertas bus gruodžio 6 Franklin K. Lane mokyklos salėje Woodhaven. Pradžią 4 v. popiet. Koncertą rengia Liet. Kat. Religinė Salpa ir Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Visuomeninių santykių kursas rengia The Publicity Club of New York gruodžio 14 ir 15 nuo 9 v.r. iki 4:30 v. popiet kasdien Belmont Plaza viešbutyje New York. Mokėstis 90 dol. Į tą sumą įskaitomi ir dveji priešpiečiai, kurių metu kalbės žymūs žmonės. Kas iš lietuvių norėtų dalyvauti, prašoma kontaktuoti Helen V. Kulber, 317 84 Street, Brooklyn, N.Y. 11209, tel. 238-3884. Ten gaus visą reikalingą informaciją. Bus parūpinta ir stipendijų, jei tokių kursų lankymas prisidėtų prie lietuviškos veiklos.

Dr. Giedrė Kumpikaitė

Giedrė Kumpikaitė lapkričio 9 išlaikė baigiamuosius doktorato egzaminus iš prancūzų literatūros ir kalbos. Ji studijavo City University Graduate Center New York.

ATIDAROMA DAIL. K. ZOROMSKIO PARODA

Seaton Hall universitete, So. Orange, N. J. gruodžio 1 atidaroma dail. Kazimiero Zoromskio paroda, kuri tęsis iki gruodžio 19. Paroda vyksta The Student Center Art galerijoje. Išstatyta 19 naujausių tapybos paveikslų.

Parodą galima lankyti kiekvieną dieną nuo 10 r. iki 10 v.v., sekmadieniais nuo 2 v. popiet iki 10 v.v.

Parodos progą universitetas išleido 8 puslapių katalogą, kurį įdėtos 3 nuotraukos, surašyti biografiniai duomenys, pažymėta kada gimęs Lietuvoje, suminėtas išeitis mokslas, svarbės parodos.

Laisvės Žiburio radijas rengia Naujų Metų sutikimą Presentation mokyklos salėje, Queens.

Loretą ir Petras Vainiai iš Woodhaveno paaugojo 50 dol. Laisvės Žiburiui. Radijo vadovybė širdingai dėkoja.

Romas Kezys, Laisvės Žiburio vedėjas ir Vilko valdybos narys, lapkričio 21 dalyvavo L. B. pietinės New Jersey apylinkės metiniame susirinkime, kur padarė pranešimą apie jo išspūdžius besilankant Turkijoje Brazilijos reikalais. Šios apylinkės pirmininku iki šiol buvo dabartinis L.B. centro valdybos pirm. Vytautas Volertas.

Maironio mokyklos tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja prisidėjusiems prie rudens baltaus pasisekimo: Silver Bell kėpyklai už paaugotą duoną, studentei Aldonai Kidolytei už salės dekoracijas, Vytautui Kidolytei už surengimą gražios peršuvos, Ginei Garunkštytei, Rimui Biručui ir Tomui Dičpinigaičiui už padėjimą papuošti salę, A. Prekeriui už įtaisymą šviesų, p. Rasimui už gėles, Algiiui ir Danutei Šilbajoriams, Birutei Labutienėi ir Renatai Alinskienėi už prisidėjimą darbui, visiems prisidėjusiems maitinimui bei pinigais ir visiems atsilankiusiems.

Darbininko spaudos kioskas su naujomis knygomis, muzikos plokštelėmis ir kalėdiniais atvirukais pakviestas į persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai prisiminti skirtą koncertą, kuris įvyks Franklin K. Lane mokyklos salėje gruodžio 6. Prieškalėdiniame laikotarpyje tai gera progą įsigyti dovanoms lietuvišką knygą ar plokštelę. Bus galima užmokėti ir Darbininko prenumeratą.

J. Košys, buvęs ilgametis gimnazijos mokytojas ir direktorius, išvyks į Chicago. Jam rengiamos išleistuvės. Visi buvę jo mokiniai, kurie gyvena New Yorko apylinkėse ir kurie galėtų dalyvauti, prašomi atsiliepti. Rašyti P. Jurkui, Darbininko redakcija, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. 11221. Tel. GL 5-7281.

BUS MINIMA LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO SUKAKTIS

Stukų namuose, Mountain-side, New Jersey, Lietuvos atsiminimų radijo 30 metų veiklos sukaktį paminėti lapkričio 15, sekmadienį, įvyko New Jersey lietuvių organizacijų ir pavienių veikėjų susirinkimas. Dalyvavo apie 50 asmenų.

Prof. J. Stukas pasveikino susirinkusius ir paprašė Antaną Rugį būti susirinkimo pirmininku, o Kazį Jankūną sekretorium.

A. Rugys supažindino susirinkusius su jam kilusia mintimi — paminėti Lietuvos Atsiminimų radijo 30 metų sukaktį ir pagerbti jos vedėją prof. Jokūbą Stuką.

Susirinkimui nuoširdžiai priitarus, buvo išrinktas komite-

Maspetho lietuvių parapijos bažnyčioje lapkričio 22 įvyko religinis koncertas, surengtas Kristaus Valdovo šventės progą. Nuotraukoje — gieda Angelių Karalienės ir Viešp. Atsimainymo parapijų jungtinis choras. Nuotr. V. Maželis

Ina Nenortienė, iš Bostono, yra pakviesta dalyvauti New Yorko menų festivalyje, kuris bus gruodžio 5-13 dienomis Americana viešbutyje Albert Hall patalpose. Parodan yra pakviesta iš viso krašto 175 dailininkai, skulptoriai, pritaikomojo meno atstovai. Jų tarpe yra pakviesta ir Ina Nenortienė, kuri plačiai pasireiškė pritaikomojo meno srityje, dirba įvairiomis technikomis, bet labiausiai yra pamėgusi emaliuotą varį. Paroda atidaroma gruodžio 5 d. 7 v.v. iki vidurnakčio. Kiekvieną dieną atidara bus nuo 11 iki 10 v.v., gruodžio 13 nuo 11 v. iki 6 v.v.

Advokatas Antanas J. Šavelskis praneša naują savo adresą: 87-26 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. TW 7-3061 (namų), 441-1182 (įstaigos).

Dėmesio visiems! Ateina šventės, ir ta progą turimi šveičiškų laikrodžių, vyriškų ir moteriškų, visiems skoniui. Taip pat labai prieinamos kainos, yra net už 16 dol. Visi garantuoti ir peržiūrėti. Taip pat pirmu laikrodžiui pataisyti. Kreiptis į laikrodininką Stasį Citvarą: tel. 846-3648.

Lietuvė šeimininkė ieško vietos. Silyti nuo 6 iki 8 val. vakaro tel. (212) 782-3347.

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko administracijos. Dėžutė su 12 kortelių religiniais arba tautiniais motyvais su lietuviškais pasveikinimais su persiuntimu 1 dol. 12 meniškų tautiškais motyvais pieštų kortelių 2 dol. Prashom laiku užsisakyti, kad laiku galėtumėt išsiųsti.

Prisidėkit prie revoliucijos! KOSCOT — Mink Oil Cosmetics (kaip skelbiama televizijoje). Pelnys \$\$\$\$ savo laisvalaikiais. Lavinimas veltui. Skambinkit Karlis Justs (516) 485-3745.

RELIGINĖ ŠVENTĖ MASPETHE

Maspetho lietuvių parapijos 40 val. atleidai šiemet išsiskyrė ypatinga programa. Pirmiausia dėmesio vertas religinis koncertas, įvykęs lapkričio 22 d., kuris buvo vietoj įprastų mišparų. Prieš koncertą pamokslą paruošė T. Leonardas Andrieus, OFM, išskeldamas Kristaus Karaliaus globą lietuvių tautai amžių srovėje. Taip pat pats koncertas, kurį suruošė Liet. Kat. Federacijos New Yorko ir New Jersey apskritys, buvo skirtas Kristaus Karaliaus garbei.

Religinis koncertas pasižymėjo svaria programa ir gerais solistais. Giedoję solistai Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė ir Stasys Citvaras, akomponuojant Vyteniu Vasyliūnui, kuris taip pat grojo vargonais ir solo. Visi solistai, jau žinomi savo talentais, pasirodė profesionališkai ir išpuilingai. Taip pat Atsimainymo ir Angelių Karalienės parapijų jungtinis choras, diriguojant Vyt. Kerbeliui, savo programos dalį — Gruodžio, Budriūno ir Dambrasko kūrinius — išpildė pasigėrėtinai. Apgailėtina tik, kad žmonių nebuvo tiek, kiek vertas toks koncertas.

Antras įvykis šių atleidų progą buvo Lietuvių Kunigų Vienybės susirinkimas lapkričio 24 d. Dalyvavo virš 30 kunigų iš New Yorko, New Jersey ir Albany apylinkių. Tartasi naujų mišių lietuvių kalba paruošimo ir išleidimo reikalui. Patvirtinti Maironio šeštadieninės mokyklos kapelionai ir religijos dėstytojai — Tėv. Paulius Baltakis, O.F.M., ir Tėv. Tadas Degutis, O.F.M. Susirinkimas pavedė jiems suorganizuoti bent vieną sykį per mėnesį lietuviškas mišias šeštadieninės mokyklos vaikams. Taip pat Tėvas Tadas Degutis patvirtintas studentų ateitininkų centro valdybos dvasios vadu.

40 val. atleidai baigti iškilmingais mišparais ir procesija. Pamokslą abiem kalbom pasakė Tėv. Juozapas Bacevičius, O.F.M. Visa tai įvyko, vadovaujant prel. J. Balkūnui — tos parapijos klebonui.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Mieste nesaugu, D. Brazytės. Bindokienės premijuota jaunimui apysaka, 3 dol.

Grįžimas į laisvę, S. Rukienės, II-roy dalis, minkštasis viršelias 5 dol., kietais 6 dol.

Mes valdysim pasaulį, L. Dovydeno atsiminimų I ir II tomas (po 4 dol.) 8 dol.

Antroji banga, O. Nendres romanas, 3.50 dol.

Gintarėliai, E. Ruzgienės vaikams spalvotas elementorius, 4 dol.

Bažnyčia ir pasaulis, A. Mažeikos, 2 dol.

Geroji vasara, romanas, Č. Gincevičiaus, 5 dol.

Radvila Perkūnas, B. Sruogos, 4 dol.

Lietuvos sukilimas, 1862-64 m., Dr. K. Jurgėlos, 10 dol.

Lietuva caro ir kaizerio naugose, A. Gintnerio, 5 dol.

Versmės ir verpetai, Br. Railos akimirkos, 5 dol.

Šios bei kitos knygos ir muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

BOSTONO ŽINIOS

Dr. A. Kapochy, važiuodamas į buvusio Darbininko redaktoriaus Antano Knežio laidotuves, sustojo Lawrence, Mass., mieste ir jį užkludė pravažiuojantis automobilis. Jis buvo tuoj paguldytas Lawrence ligoninėje.

Naujųjų Metų sutikimas kaip ir kiekvienais metais ruošiamas Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4 Street, So. Bostone.

Vladas Mickūnas staiga susirgo ir buvo nuvežtas į Carney ligoninę Dorchester. Atrodo, kad tai širdies sunegalavimas.

Lituanistinės mokyklos vakaras, surengtas tėvų komiteto, praėjo gražiai ir sėkmingai. Buvo koncertinė programa, vaišės, šokiai. Vakara pravedė tėvų komiteto pirmininkas Brutenis Veitas. Saulius Cibas, baigęs šią lituanistinę mokyklą, dabar lankas muzikos konservatoriją, gražiai paskambino Chopino kūrinių. Jis yra daug žadantis pianistas.

Kardinolo Cushingo testamente, kaip praneša televizijos stotis, buvo parašyta, kad jis bankuose neturi pinigų, neturi ir kitokio turto, neturi ir apdraudos. "Gimiau nieko neturėdamas, toks ir mirštu", — rašo kardinolas savo testamente.

Baltų koncertų serija šiais metais pradėdama gruodžio 3, ketvirtadienį, 8:30 v.v. Jordan Hall patalpose. Programoje dalyvauja jaunas estų pianistas Arvi Sinka, kuris atliks Beethoveno, Tubino ir Brahmsio kūrinius. Jis yra koncertavęs Europoje ir Amerikoje. Bostono lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti, nes tai įgalins testą koncertus.

Šv. Petro parapijos choras ruošia metinį koncertą gruodžio 6 d. 3:30 v. popiet. Koncerto soliste kviečiama I. Stanykūnaitė. Dar dalyvauja Berklee muzikos kolegijos saksofonų kvartetas, kuriame groja Joe Vila, Harry Drabkin, John La Porta ir Gary Anderson. Be kitų kompozitorių kvartetas atliks ir J. Kačinsko kūrinių. Choras padainuos keletą dainų iš būsimos dainų šventės repertuaro. Po koncerto — šokiai.

Kitataučiai geriausia dovana Kalėdų progą tik už 3 dol. Vytautas the Great Grand Duke of Lithuania by Dr. J. Končius. Awakening Lithuania by Dr. Jack J. Stukas. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietuvos praeitimi. Rašykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Moteris ieško darbo šeimoj, gali šeimininkauti ir namų darbų atlikti. Pageidautina gyventi vietoj. Skambinti (201) 387-0362.

Lietuvoje mirus

A + A

Juliui Abromaičiui

liūdintį sūnų Vytautą, jo šeimą ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

BRUZŲ ŠEIMA ir VANDA

Brangiam tėveliui

A + A

Juliui Abromaičiui

Lietuvoje mirus, Vytautą Abromaitį ir šeimą nuoširdžiai užjaučia

SPORTO žurnalas New York

KONCERTAS

**PERSEKIOJAMAI BAŽNYCIAI
LIETUVOJE PAMINĖTI**

sekmadienį, gruodžio 6

4 val. p.p.

FRANKLIN K. LANE MOKYKLOS SALEJE

Jamaica Ave. ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y.

Koncerto programą išpildys:

solistė ONA ZUBAVIČIENE

solistas BENEDIKTAS POVLAVIČIUS

pianistė JULIJA RAJAUSKAITE-PETRAUSKIENE

VYRŲ KVARTETAS IS WATERBURIO

— vad. ALEKSANDRAS ALEKSIUS

Įėjimo auka \$3.00, \$2.00 ir \$1.00 jaunimui

Pelnas skiriamas Bažnyčiai Lietuvoje paremti

Rengėjai:

Lietuvių Katalikų Religinė Salpa

Liet. Kat. Moterų Kultūros D-ja